

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig 1/2 q buza egyenértéke	500	1	"	"	"
oldbirtokok, bér- lők és uradalmak	1000	2	"	"	"
	2000	3	"	"	"
	3000	4	"	"	"
	4000	5	"	"	"
Résvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	3 q buza egyenértéke				
1 q buza egyenértéke márciusi fizetésnél	570.000 K.				
Egyéb tagok részére évi tagdíj	4 aranykorona = 80.000 K.				

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelése alatt
Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**
az OMGE igazgatója
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**
Társzerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-08

Ideiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknek:	
Egy évre	200,000 K.	Egy évre	320,000 K.
Félévre	100,000 "	Félévre	160,000 "
Negyedévre	50,000 "	Negyedévre	80,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak napközi negyedévre fogadjunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 29-32

TARTALOM:

- A közgazdasági szakosztály ülése.
- A mezőgazdasági hitel kérdése. I. (Krudý Ferenc.)
- A cukorrépatermelés. (Bergendy Ferenc.)
- Nemesített Székács-zabok országos terméseredményei. (ifj. Hanny Aladár.)
- Meg kell a magyar marhát menteni! (Okány-Schwartz József)
- Cukorvám és cukorrépaárak.
- Egy gazda gondolatai. (Jeszzenszky Andor báró.)
- Buday László í.
- Vegyes közlemények.
- Társaság, kereskedelem.
- Szerkesztői híreket.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Tudnivalók a tenyészállatkiállításról és vásárról.

A rendező-bizottság a tenyészállatvásáron résztvevő tenyésztőknek elküldte már a szállításhoz szükséges nyomtatványokat, valamint a további teendőkre vonatkozó tájékoztatást. Aki ezeket eddig még nem kapta meg, rögtön hozza ezt a rendező-bizottság tudomására.

Ehelyett is külön felhívjuk a kiállítók figyelmét arra, hogy minden egyes sertés és juh részére is feltétlenül külön-külön marhalevelet kell kiállítani és felküldeni, továbbá arra, hogy az állatokat inkább előbb küldjék fel, hogy a bíráló és a vásár idejére ne legyenek már törődöttek és a helyüket és környezetüket addig megszokják.

Ha a bejelentők közül valaki közbejött akadály következtében a vásáron részt nem vehet, vagy akár néhány állattal kevesebbet hoz csak fel, kérjük azt azonnal közölni, hogy ez esetben a függőben tartott bejelentések részvételét lehetővé tegyük. Március 6-tól kezdve az akadályoztatásról, vagy a létszám csökkentéséről távirati értesítést kérünk.

A tenyészállatkiállítás és vásár március hó 21-én nyílik meg (ünneplés megnyitás nem lesz). Nyitva lesz március hó 21., 22. és 23-án egész nap. A bíráló március hó 20-án lesz, amikor a kiállítás ugyan szintén megtekinthető, de célszerű a megtekintést a következő napok valamelyikére halasztani, mert a szabályzat értelmében a bíráló tartama alatt azokba az állatokba, amelyekben a bíráló-bizottság éppen működik, senki be nem mehet.

A tenyészállatbeszerzési hitelre, valamint a kedvezményes utazáshoz szükséges igazolványok megszerzésére vonatkozó tudnivalókat a „Köztelek” lap előző számaiban ismertetlen közöltük. A hitel tekintetében annyiban az eddig közölnél előnyösebbé változott a helyzet, hogy a Budapesti Takarékpénztár kivül a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete is tud a tenyészállatbeszerzésre finanszírozására vállalkozni, amire nézve a „Vegyesek” között közölt hírt nyújt közölnél tájékoztatást, továbbá, hogy mindkét intézet évi 16 1/2% mellett tudja a hitelt nyújtani. A kedvezményes utazásra jogosító igazolványokat továbbra is kiállít még a rendező-bizottság az előirt illeték lefizetése ellenében, amely azonban a Déli Vasút igénybevételénél személyenként nem 6000, hanem 17,000 K. Azonkívül felhívjuk még a hitelben vásárolni óhajtó községek figyelmét arra, hogy a képviselőtestületi határozatba foglalják be annak a két meghatalmazottnak a nevét, akik még vannak bízva a váltó aláírásával. Azok a községek, amelyeknek vagyonuk (birtokuk) van, erre vonatkozólag küldjenek fel az előírásság által kiállított hiteles írást.

Mint hogy minden rendelkezésre álló épületet teljesen megtölti az eddigi bejelentések anyaga és esetleges lemondások esetén elsősorban a már előjegyzett utólagos jelentkezések jönnek figyelembe, minden újabb részvételi bejelentés teljesen céltalan.

A XXXIV. tenyészállatkiállítás és vásár rendező-bizottsága.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

március hó 20-án (pénteken) délután 1/26 (17³⁰) órakor az OMGE székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) tartandó gyűlésére.

Tárgy:

Rácz Mihály dr. gazd. akadémiai tanár előadása: A magyar fésűbírka különböző jellegei és tenyésztésének fokozott felkarolása.

Budapest, 1925. március hó 7.

Döry Hugó s. k., szakosztályi elnök.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztályának,

a földművelési és növénytermesztési, állattenyésztési és állategészségügyi, valamint ipari és kereskedelmi szakosztályokkal közösen 1925. évi március hó 21-én, szombaton, d. u. 6 (hat) órakor a Köztelek székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. emelet) tartandó együttes előadó ülésére.

Tárgy:

A magyar gazdasors — Amerikából nézve. (Előadó: ifj. Leopold Lajos.)

Budapest, 1925. március hó 7-én.

Hadik János gróf s. k., a közgazdasági szakosztály elnöke.

Vendégeket is szívesen látunk.

A közgazdasági szakosztály ülése.

(1925. március 4., szerdán d. u. 1/25-kor.)

Jelenvoltak: Wekerle Sándor dr. szakosztályi társelnök elnöklése alatt Balázs Ferenc, Bernát István dr., Bernáth Géza dr., Bessenyei Ferenc, Czako István dr., Czettel Jenő dr., Darányi Ignác dr., Eszenyi Jenő, Ferenczy Károly, Förster Lajos dr., Thrig Károly dr., Jeszenszky Pál, Koós Mihály dr., Kerékes Tibor dr., Marsovszky László dr., Matta Árpád dr., Matyasovszky Miklós dr., Mérey Ernő, Rónay László dr., Szerbák István dr., Széchenyi Domonkos gróf, Szomjas Lajos, Tölgyes István dr.: az OMGE tisztikara részéről: Mutschenbacher Emil dr. ügy. h. igazgató, Krolpp Hugó ipari szakosztályi előadó, Fabricius Endre főtitkár, Rothmeyer Imre és Rege Károly dr. titkárok, továbbá Bernát Gyula dr. mint előadó.

Távolmaradásukat kimentették: Hadik János gróf szakosztályi elnök, Somssich László gróf, Székács Elemér, Beliczey Géza, Purgly Emil, Döry Hugó, Darányi Gyula dr., Elek Ernő, Elek István dr., Jakabházy János dr., ifj. Leopold Lajos, Meskó Pál, Ország Róbert, Osztrouczky Miklós, Paikert Alajos, Rubinek István dr., Schiffer Miksa, Szigeti Pál dr. és Vantsó Gyula dr.

Wekerle Sándor dr. elnök megnyitván az ülést, felkéri Bernát Gyula dr.-t előadásának megtartására, amely tárgyról fogva éppen most nagyon időszerű s bizonyára számos tanulságot fog a mi viszonyainkra is szolgáltatni.

A mezőgazdasági hitel ügye az Északamerikai Unióban és Angliában.

Bernát Gyula dr.: Az európai közvélemény, különösen a világháború befejezése óta hajtandó az Északamerikai Unió közgazdasági viszonyairól olyan kedvező képzet alkotni, amely nem felel meg a valóságnak. Az a megállapítás, hogy Amerika a világháború egyetlen győztese, továbbá azok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy a világ aranykészletének túlnyomó része ebben a szerencsés országban van felhalmozva, mind alkalmasak arra, hogy az ottani viszonyokat tévesen itéljük meg. Ha egy kissé közelebbről vizsgáljuk az Unió közgazdasági viszonyait, könnyen meggyőződhetünk arról, hogy oita mezőgazdaság válságos helyzetben van, aminek egyik fő oka az, hogy ez a termelési ág nem képes magának a megfelelő tőkét biztosítani, vagy más szóval a hitelügy rendezetlensége teendő felelőssé a mezőgazdaság nehéz helyzetéért.

A közvélemény már régóta érezi azt, hogy ebben a tekintetben alapos orvoslásra van szükség, ennek a meggyőződésnek az erősödése azután az utolsó tíz év alatt olyan törvényhozási intézkedéseknek a megtételéhez vezetett, amelyek már határozott lépéseket jelentenek a probléma megoldása felé. A háborús gazdasági helyzet kétségkívül siettetett ezeket a reformlépéseket a megtételét, kezdetben a felfokozott termelés, majd későbbben az értékesítés nehézségei kivánták meg új hitelforrások megnyitását.

Az Unió törvényhozása felhasználva a történelmi fejlődés által nyújtott tapasztalatokat, a mezőgazdasági hitelnyújtás új szerveit a már eddig fennállott minták után hivatja megalkotni s ebben a tekintetben az 1913. évi Federal Reserve Act által felállított Federal Reserve Bank szisztema rendezését követi. Ez a törvény a bankügy terén bizonyos fokú centralizációt honosított meg, ami eddig szinte teljesen hiányzott, az állam távollartotta magát minden beavatkozástól. Az itten kijelölt irányelvek szerint az Unió egész területe 12 kerületre oszlik, mindegyikben felállít a törvény egy Bankot, az u. n. Federal Reserve Bankot, amely alaptőkéjét nemcsak a társadalom hozzájárulása folytán szerzi, hanem az állam részéről is részesül anyagi támogatásban. Ennek fejében azonban az állam a Bankok ügymenetének irányítása és ellenőrzése terén magának jelentékeny jogokat biztosít. Az egész szóbanforgó bankhálózat szemből az állam felügyeleti jogát a Federal Reserve Board, egy hét tagból álló „közösséhvivatal” gyakorolja, melynek tagjait a köztársasági elnök nevezi ki, elnöke pedig a mindenkor pénzügyi államtitkár.

Ezeken a nyomokon indul el a 1916. július 17-iki törvény, amely a mezőgazdaság részére akar hitelforrást nyitni. Az előbbi szisztemához hasonlóan, felállít — a már meglévő területi beosztás szem előtt tartása mellett — tízenkét bankot, a Federal Land Bankokat (Földhitelbankok), amelyeknek alaptőkéi elsősorban társadalmi jegyzés útján gyűlnek össze, amennyiben azonban ez az eljárás nem volna célravezető, a hiányzó tőkét az állam bocsálja rendelkezésre. Egy-egy bank minimálisan 750,000 dollár alaptőkével kell hogy rendelkezzen; de 100,000 dollár befizetése esetén már megkezdheti működését.

A bankrendszer állami ellenőrzését, illetve irányítását a Federal Farm Loan Board (Mezőgazdasági Kölcshivatal) végzi, melyet ugyancsak az 1916. évi törvény állít fel. A

Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága Budapest

VI., Vilmos-császár-ut 65. sz.

Ügyintéző: „MEGALÉR” Budapest
Foglalkozik: Állatértékesítés, szállítás, vételével befizetés és külföldön, bizonyos értékesítéssel
Állatértékesítőknek ajánlunk:
Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest—Ferenováros—Meharvásártér: Sopron: Wia.
St.-Marz.
Közönségi: Budapest—Ferenováros—Meharvásártér: Sopron: Wia, St.-Marz.
Közönségi: Budapest—Közönségi vásároson
Mindennemű állatkivitelt legelőnyösebben lebonyolítunk

Mai számunk 16 oldal.
Ezen szám ára 4000 K.

Board öt tagból áll, elnöke a mindenkori pénzügyminiszter, tagjait pedig a köztársasági elnök nevezi ki. Feladatukra kiterjed a Bankok szervezésére, működésük ellenőrzésére, hitelpolitikájuk irányítására, azonkívül a vezetőség és a tisztviselői körben személyi változtatások keresztülvételét is követelheti.

Ennek az újonnan megalakított hitelszervezetnek a már ismertetteken kívül még egy fontos tényezője van, hitelnyújtás helyi szervei, a *Nacional Farm Loan Associationok* (Mezőgazdasági Hitelszervezetek). Ezek az *Associationok* minden községben létesülhetnek, tagjaik közé azonban csak hivatásos mezőgazdák kerülhetnek fel s megalakultaknak csakis legalább tíz tag jelentkezése esetén tevédek össze, minden részleg egy szavazatra jogosít, egy tag azonban maximálisan husz szavazat gyakorlására jogosult. Az *Associationok* a hitelnyújtáshoz szükséges tőkéket a *Land Bankoktól* kapják, minden kölcsönkérő köteles azonban az igénybevevett hitelösszeg 5%-a erejéig az illetékes *Land Banknál* üzletrészt jegyezni. A helyi szervek adminisztrációjánál fontos szerepet tölt be a „loan committee“ (kölcsönbizottság), amely a konkrét hitelkérelmeket felülbírálja és azokat javaslatával együtt a *Land Bankhoz* továbbítja. A hitelek 5-40 évre terjedő időre meghatározott célokra folyósíthatók, az utánuk fizetendő kamat nem haladhatja meg a 6%-ot.

Az újonnan megalakított hitelszervezetnek az állami felügyeletet és irányítást gyakorló *Loan Board-on* kívül két főtényezője van: a kerületi bankok és az ezekkel szorosan együttműködő helyi hitelnyújtási szervek. A hitelnyújtáshoz szükséges tőkék előteremtése részint a társadalom hozzájárulása, részint pedig az állami támogatás révén történik, a nyújtott segítség fejében azután az állam különféle jogokat biztosít magának. Így a *Land Bankok* igazgatóságában az állam megbízottjai is helyet foglalnak, a már említett *Loan Board* pedig irányítja az egész szervezet hitelpolitikáját, illetve ellenőrzi annak működését. Ami a *Federal Land Bankok* üzletrészt illeti, ugy azok foglalkoznak kötelezően kibocsátásával, résztvesznek a csekkforgalomban és a betéti üzletágban, folyósítanak kölcsönöket, szerezhetnek ingatlanokat. Ezzel szemben bizonyos korlátozások állanak fenn, amennyiben a kölcsönöket csak az ismertett helyi szervek útján folyósíthatják s biztosítésként csak elsőrendű jelzálogi biztosítékeket fogadhatnak el, a folyósított hitelek összege 100-10,000 dollár között mozog.

Az agrártermelésnek a háboru utáni helyzete — különösen az értékesítési nehézségek miatt — szükségessé tette a rövidebb lejáratú hitelekkel való gondoskodást. Ebben a tekintetben kíván intézkedni az 1923. március 4-iki törvény, amely ugyanazonok a helyeken, ahol a *Land Bankok* működnek, újabb hitelintézeteket, az úgynevezett *Federal Intermediate Credit Bankokat* (Közvetítő Hitelbankok) állítja fel.

Ezek az új hitelintézetek szintén élvezik az állam pénzügyi támogatását — amennyiben mindegyik *Bank* alaptőkéjéhez az állam legalább öt millió dollár jegyzésével járul —, ezenkívül azonban megvan a lehetősége a magántőke bevonásának is, amennyiben a szóbanforgó *Bankok* jogosultak kötvényeket kibocsátani meghatározott mennyiségben. Ezek a pénzügyintézetek bármely természetes, vagy jogi személynek a változó jelzálogi kölcsönök, ha az illető az igényelt összeget a mezőgazdasági termelés vagy értékesítés érdekében kívánja felhasználni. A kölcsönkamatok megállapítása a már ismertett *Loan Board* hatáskörébe tartozik. Ez a szerv irányítja a bankok hitelpolitikáját és végezi az ellenőrzés munkáját is és ebben a tekintetben a nyilvánosságot időszakonként tájékoztatja.

Az éppen most ismertett pénzügyintézeteknek helyi hitelnyújtó szervei a *Nacional Agricultural Credit Associationok* (Mezőgazdasági Hitelegyesítések), amelyeknek működési köre pontosan meg van határozva és feladatukat a rövidebb lejáratú hitelek nyújtása képezi. Ebben a tekintetben azzal az érdekes újítással találkozunk, hogy ezek a *hitelintézetek* leszámítolnak kilenc hónapos lejáratú váltókat is.

Az Unió közvéleménye, mint láttuk, egyre fokozottabb mértékben kezd a tudatára ébredni annak, hogy a mezőgazdasági életnek olyan fontos problémája, mint a hitelkérdés, nem oldható meg az államhatalom beavatkozása nélkül. A mezőgazdasági speciális igényeit kielégíteni az 1916. július 17-iki törvény hivatott. Ebben a törvényben már világosan van formulázva az az alapelv, hogy a mezőgazdaság hitelügyeinek kielégítése érdekében, miután az a magánvállalkozás útján nem várható, az államnak kell közbelépnie. Az állam segítő beavatkozásának két fontos tényezője van, az egyik a *Federal Land Bankok* (Földhitelbankok) nyugvó hitelszervezet, amely a tulajdonképpeni hitelnyújtás anyagi feltételeit teljesíti, a másik pedig a *Federal Farm Loan Board* (Mezőgazdasági Kölcsönhivatal), amelynek révén az állam nemcsak felügyeleti jogát gyakorolja, hanem mint fontos ellenőrző és egyszersmint irányító szerv is működik.

Ezen törvény értelmében az állam gondoskodik arról, hogy a mezőgazdasági hitelügyek kielégítése érdekében

létesített hitelintézeteknek a kellő tőke álljon rendelkezésükre és egyszersmint állandóan ellenőrzi közgei révén azt, hogy a tőkék helyes irányban használtassanak fel. Utóbbi intézkedés az állami ingerenciát oly nagy mértékben érvényesíti, amilyenre nézve még eddig nem volt példa az Unió történetében.

Ami a felállított hitelszervezet strukturáját illeti, az állam fel akarja használni a magántőke hozzájárulását, gondoskodni kíván továbbá arról, hogy a mezőgazdaságnak egy hosszabb lejáratú amortizációs, mint rövidebb lejáratú hitelek álljanak a rendelkezésére. Ebből az elvből kifolyólag két parallel hitelszervezetet létesít, az egyik a *Federal Land Bankokra* (Földhitelbankok), illetve ezeknek helyi szerveire a *Nacional Farm Loan Associationokra* (Mezőgazdasági Hitelszervezetek) támaszkodik s ennek feladata a hosszabb lejáratú kölcsönök nyújtása, a másik pedig a *Federal Intermediate Credit Bankokon* (közvetítő hitelbankok), illetve a *Nacional Agricultural Credit Corporationokon* (mezőgazdasági hitel-egyesítetek) épül fel. A hosszabb lejáratú hitelnyújtás általában véve a jelzálogi biztosíték mellett történik, míg a rövidebb időre szóló kölcsönök biztosítésként mezőgazdasági termények és egyéb ingóságok szolgálnak, a kölcsön formája pedig túlyomó részben a váltó. Ebben a tekintetben egy igen érdekes és nagyjelentőségű újítással találkozunk, amennyiben a törvény ugyanis megengedi a *Nacional Agricultural Credit Corporationoknak* a kilenc hónapos lejáratú váltók leszámítását, illetve kötelezi ilyen váltó visszleszámitolásra a *Federal Reserve bankokat* is. Ez egy olyan újítás, amely nagy gyakorlati jelentőségen kívül elvi szempontból is igen nagy bőderejt, mert precedensül szolgál arra, hogy a mezőgazdasági termelés érdekében nemcsak lehetséges, hanem szükséges is annak az elvnek az áttörése, amely maximálisan csak hathónapos lejáratú váltókat akar honorálni.

Az általános tetszéssel fogadott alapos és nagyérdékű előadásért *Wekerle Sándor* dr. elnök a szakosztály köszönetét fejezte ki az előadónak, amivel az ülés véget ért.

A mezőgazdasági hitel kérdése.

(Két közlemény.)

Irta: Krudy Ferenc.

I.

Kétségtelen, hogy a mezőgazdasági hitel kérdése ma a közérdeklődés középpontjában áll s hogy e közérdeklődés a körzeti szövetkezetek létesítésében a nagyobb birtokkategóriák javára nagy értékű eredményeket is hozott, a kisbirtokos hitelhiányai azonban oly súlyos képet mutatják a mai helyzetnek, hogy emellett tovább is hallgatagon elmenni lelkiismereti kérdés.

A világháboru rémségeinek és pusztításainak talán egyetlen kedvező eredménye, hogy a parasztság kiűzte terheit s e folyamat felért egy nagyarányú földterhermentéssel. Mondhatni „tabula rasa“ keletkezett, melyen — a multakon okulva — a bölcsen előrelátó gazdaságpolitikának építenie kellene a jövő generációk érdekében. Az 1920-ban önmagát regeneráló nemzet első feladatává kellett volna tennie, hogy az agrártömegek számára a gazdasági függetlenséget biztosítsa, ehelyett a háboru gazdasági anarchiája folytatódik tervszerűen és egyoldalúan a mezőgazdasági termelés kárára.

A vidéki bankokhoz tömegesen zudulnak a parasztváltók s azokat — bár a tulmagas kamatozás által csábított rescempt-hitel bőven ontja a nagybankok pénzét — vidéki bankjaink alig tudják kielégíteni. A 40-50%-os kamat melletti kihelyezések általánosak, de hallani 70%-os váltóleszámitolásokról is. Horribilis kamatterhek ezek a földbirtok maximális 6%-os hozadékképességével szemben s olyan nagy lépésekkel haladunk az eladósodás felé, hogyha gyors beavatkozás nem történik, a magyar gazdaságsors sorsa meg van pecsételve.

A gazda eladósodása megkezdődött már akkor, amikor a háborus viszonyok ziláltsága között elmulasztotta helyreállítani és pótolni gazdasági eszközeit és épületeit. A háborus ármegállapítások egyoldalúan a gazdasági terményeket érték, ellenben a gazdasághoz szükséges ipari termékek árai korlátlanul emelkedtek jóval felül a békeparitások árain. A pénz elérte telenedéséből előállott u. n. nagy hadinyereségek a mezőgazdasághoz nem jutottak el. Az állami élet helyreállítással ez az aránytalanság még

fokozódik. Mindaz, amit a gazda elad, alig éri el a világgiazi árakat, ellenben mindaz, amit vásárol, 100-200%-os dragulást mutat s a mezőgazdasági és ipari termékeknek a békeviszonyokra visszaértékelt árdifferenciája kétségtelenül mutatja, hogy a gazda mily nagyarányú koncessziókat kénytelen tenni a kereskedelmi közvetítés és az ipari termelés javára. A mai buzaárak mértékadókat nem lehetnek, mert egy különösen mostoha gazdasági év hiányainak az eredménye, ellenben minden más produktumnál erősen érezhető az a nagyfokú disparitás, amely a mezőgazda által a piacra vitt és vásárolt áruk árai között fennáll. A gazda olcsón ad el és drágán vásárolt; a gazdálkodás egyensúlyának okvetlenül fel kell billennie.

Teljesen téves az a megállapítás, hogy a kisgazdaközönség pénzbőségben él. Ellenkezőleg, a háboru előtti években birt s amugy is kevés forgótőkét a mai forgótőkét meg sem közelíti. Jellemző a mai helyzetre, hogy a vidéki bankokban hitelért megjelent s régebben jómódúnak ismert parasztság pénzhánya indokál azt hozza fel, hogy nincs kenyérnek való gabonája. De nincs vetőmagja sem. A katasztrófális időjárás és egerkárok folytán őszi vetései elpusztultak s a tavaszi vetés idején ezek pótlásáról is gondoskodnia kell; következőképp a tavaszi hónapokban olyan nagyarányú pénzhány fog a falukon bekövetkezni, amilyenre még példa nem volt.

Mindennek járul, hogy a falusi közönség a földosztás jelszavainak túlzott hangoztatása s különösen a folytonosan romló pénz értékelésével teljesen elvesztette régi józan ítélőképességét. Hozzászókot már, hogy tartozásait romló koronával könnyen fizeti vissza s könyvelmüvé tette a sok ígéret, melyet a választási hadjáratok során hallott s amelyek a másik földjéből való könnyű szerzéssel biztatták. A háborus évek alatt megakadt házépítés és a természetes szaporodás következményeként a lehetetlenül drága építkezés kényszere alatt áll s nagyon is természetes igyekezet, hogy a földreform során kezébe adott földet művelni is akarja. A természet terjeszkedési vágya a vagyonosabb parasztságot is földvétele vagy bérlet kapcsán hitel igénybevételére ösztönzi s valóban lehetetlen helyzet, hogy tömegesen új kisbirtokos egzisztenciák teremtetnek anélkül, hogy a megművelésre szükséges eszközök birtokában lennének. 48-ban megmozdítottuk a földet anélkül, hogy az átalakulásnál a hitelpolitikai háttérrel gondoskodtunk volna; akkor ennek a régi középbirtokosság tömeges deposedációja lett az eredménye; most ismét megmozdítottuk a földet a szükséges hitelszervezet megteremtése nélkül; lehetetlenség, hogy a legsúlyosabb követelményei ne legyenek. Es mi lesz akkor, ha pénzünknek egyszer bekövetkező értékemelkedése, avagy a Nemzeti Banknak mesterségesen árszorító intézkedései miatt a hitelező kommersziális bankok egyre-másra fogják felmondani az árszorongó változása folytán súlyosabbá, tehát a kihelyezéskori bonításban rosszabbodott hiteleket?

A gazdát hitel nélkül hagyni annyi, mint kész prédájául dojni a spekulációnak. A földhitel uszójára ma is divik és ismeretes a spekulációnak az a machinációja, hogy éppen akkor szorítja le a gabonaárakat, amikor a gazda pénzhányban szenved és lábön kénytelen eladni termését. A cukorrépa-termelők mai kijátszása is arra a kényszerhelyzetre vezethető vissza, hogy a gazda a hitel kinaló cukorgyárak bizonytalan szerződési feltételeit kényszerítve volt elfogadni.

A nyugati iparosállamok jegy kibocsátó bankjainak strukturájához igazodó orthodox-felfogásnak tényleg sok komoly ok siet segítségére, azonban a hitel nélkül álló mezőgazdaságtársadalom szempontjából nézve a dolgokat, csak a magyar bankélet ismerete után válik érthetővé az, miért tartanak távol a központi hitelforrástól s reálértékekkel biztosított, tehát a kommersziális váltókkal szemben biztosabb kihelyezései gazdaváltók ugyanakkor, amikor a Jegybank kamatlabát négyszeresére drágító közvetítő bankok

FORDSON-TRAKTOR

AUTORIZÁLT
KÉPVISELŐJE:

HALTENBERGER VILMOS

SZÁR, HAJT, VONTAT
petróleummal
legolcsóbb gazdasági erőgép. A világ
paratlanul elterjedve. Előrendül re-
ferenciák a legnagyobb gazdaságokból.

445

Budapest, VI., Nagymező-utca 19. Telefon: Sörgöyöcím: 66-15 Fordson Budapest

////// Fordson-traktor prompt kapható //

Szuperfoszfátot,

40% kálisót, mézsnitrogént, thomassalakot,
chilisalétromot, kénsavas ammóniakot.
Mindennemű műtrágyaféléket

legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Alapított: 1898 Telefon: 7-60

Melis és Pintér

Szombathely-Budapest
Budapest, V., Széchenyi-utca 3.

Postafiók 5. sz. Hivatal 115. szék
Sörgöyöcím: Sativa 1585

garanciális szerepén át a gyakorlatban teljesen irreleváns lett, vajjon a gazda váltója kétszer vagy háromszor prolongáltatván, hat- vagy kilenc-hónapos váltó-e valójában, a váltót aláírók között érdekkapcsolat áll-e fenn vagy sem, házastárs-e az elfogadó, avagy gabonát vásárló falusi kereskedő; teljesen mindegy az is, vajjon a gazda a váltó után felvett összeget beruházásokra fordítja-e, avagy örökösök kielégítésére, üzemtökehiányt pótol-e, avagy hetipénzre helyeztetik ki valamely szomszéd alkuszánál? Kétségtelen, hogy animozitást kelt mindez a gazdatársadalom körében s vajmi kevéssé fogja a gazdát a Nemzeti Bank részvényeinek jegyzésére serkenteni, ha látja nyíltan, hogy a kommersziális bankoktól bármely adóviszonybeli feltételek között — s ha egyébként bonitása kétségtelen — váltójának minden közelebbi kritikája nélkül kaphat pénzt, ha a jegy kibocsátó bank kamatlábát három- vagy négyszeresen felülfizeti, ellenben a közvetlen hitelkeresőket merev szabályok tartják vissza az olcsó hitel előnyeitől s kényszerítik rá a drága közvetítésre.

E probléma megoldásának kulcsa — igénytelen nézetünk szerint — nemcsak a Nemzeti Bank mai hitelpolitikájának módosulásában, hanem elsősorban is a mai mezőgazdasági hitelszervezet kiépítésében és átalakításában keresendő.

Az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszervezet és ennek helyi szervezeteket a háború és különösen a forradalmak súlyosan érintették s most a falu anyagi és szellemi haladásának érdekében a beavatkozástól várható előnyök minden állami támogatás és gyámolítás árát megérdemlik. Ha állami feladat volt a központi hitelszerv megteremtése, akkor állami feladat az ahhoz való hozzáférés lehetőségének a megoldása is.

Az Országos Központi Hitelszervezet 1902-ben már 1287 helyi hitelszervezettel (250,000 taggal) 12 milliót meghaladó saját, közel 10 millió betéti és 36 millió központi hitellel volt működésben s az egész integer Magyarországot behálózó szervezet kiterjedéséhez képest kialakult a központ hatalmas zsigorodott hálózat vállain a régi központ tulzott megterhelésnek jelentkezik. Tul nagy fej egy vézna testen. Nemcsak a helyi szervezetek száma apadt le a régi egyházmegyékre, hanem a központnál a boisevizmus garázdálkodása, a helyi szervezeteknél pénzünk leromlása folytán az üzletresztőknek jóformán teljes eltűnése révén az a hiteligazgatási alap is, melynek gyümölcsözéséből és forgalmából az egész szervezet élt és a további virágzásnak minden feltételét bírta.

Az alaptökének a korona leromlása folytán előállt eltűnése következtében a szervezetek nagy része megszűnt tényező lenni a másik után számol fel. Az 1898. évi XXIII. t.-c. 7. §-ának — mindenestre a kommersziális bankhálózat védelmén épült — az a rendelkezése, hogy a helyi szervezetek működési területe csak a székhelyközségre és az ezzel határos községekre terjedhet ki, a háborúnak katasztrófális gazdasági következményei között súlyosan megbosszulta magát. A nagyalföldi városokban és községekben, hol a szervezetek 20—30,000 főnyi lakosság érdekkörére terjedt ki, egyes szervezetek különösen kedvező fejlődést értek el. Az ország többi részén azonban, hol legfeljebb 1000—2000 lakosságú községekre terjedhetett ki működésük, az elbukás elkerülhetetlen volt. Az 1—2000 lélekre kiterjedő működési kör gazdasági kapacitása sokkal csekélyebb, semhogy egy szerepét híven betöltő tökéletes intézményt hozzon létre s egy ily alakulat csak sokkal gyengébb lehet, semhogy egy szakképzett intelligens vezető nagyobb javadalmat megbírja... A bankélet versenyző praktikáiban ki nem igazodó szakember vezetése nélkül egy intézmény sem állhatta meg a helyét a multban sem, a jelen viszonyok között pedig még kevésbé. A jól prosperáló intézetek fennmaradásának okait kutatva, minden elfogulatlan szemléllő kétségtelenül rájöhöz arra, hogy a kedvező eredményt a vezető és a körülötte szerepet vivők egyéni rátermettsége adta meg. A legutóbbi évek

oly irányú erőfeszítései pedig, hogy ily kisebb területek mai viszonyoknak megfelelő tőke gyűjtésük össze a régi üzletresztőke felszaporítására, az általános tőkeszegénység mellett sikerre alig vezethet. Ehhez járul, hogy a szervezetek belső életében a vagyonosabb és megmondottabb elem sok helyen nem vesz részt, vagy a vezetőszerkezetek már visszahúzódtak. Az idézett törvény 5. §-ának az a rendelkezése, mely szerint minden tagnak csupán egy szavazata van, a nagyobb érdekeltiséget vállalni hajlandó közönség befolyását illuzóriussá teszi, mert az egy-egy 200 koronás üzletreszt tulajdonosának éppen annyi beleszólása van a szervezetet ügyeibe, mint annak, aki néhány milliót jegyez. A törvény e rendelkezése etikailag sokszor nagyon is kifogásolható elemek tulsúlyának enged teret, sőt a tapasztalatok szerint döntő befolyást, bár az intézet érdeke a konzervatívabb és az emberi tisztesség dolgában értékes elemek erőteljes szerep vállalását kívánna meg. A forradalmak szelleme súlyos nyomokat hagyott a falusi társadalom ábrázatán is s nem csodálható, ha korsornak füstös levegőjében összefüvő konventikulumokon újra októberi izü álmok fogamzanak a jobb ügy és a konstruktív törekvések rovására. A nagyobb összegekkel érdekeltiséget vállalni hajlandó közönség méltán tarthatja vissza az a tudat, hogy ötszörös felelőssége mellett vagyona felett rendelkezhet a tagoknak az a része, akiknek birtokában legfeljebb egy-egy 200 koronás üzletreszt van; következésképp végeredményben vagyoni felelősséggel sem tartozik. Ennek a helyzetnek a fonákja szembevetendő különösen, ha figyelembe vesszük, hogy amíg a részvénytársaságoknál a részvényes, tehát a hitelező tartja kezében a döntő befolyást, addig a szervezetnél az adós — legtöbbször a könnyelmű adós — befolyása dominál. Az irreális hitelezéseknek is legtöbbször ez a magyarázata s így érthető meg a legértékeltenebb elemeknek sokszor terrorisztikus fellépése a szervezetet vezetője ellen, ha az részére hitelt nyitni nem akar. Természetes, hogy ily körülmények között a szervezetek iránti közbizalom is alászállott s a betétképződés sem várható.

A szervezetek prosperitásának első feltétele a mai helyzet reorganizálása, elsősorban az életképtelenné bizonyult kisebb falusi szervezetek felszámoltatása s helyükbe olyanok alakítása, melyek működési köre jelentékeny gazdasági erőt képviselő községesoportokra terjed ki.

A gyakorlat tapasztalatai a helyi alakulatokkal szemben a járási alakulatok mellett szólnak. Természetes, hogy a közgazgatási beosztást legtöbbször keresztezik a forgalmi és piacképződési viszonyok, melyek egy-egy nagyobb községnek juttatnak vezetőszerkezetet a környező falvak csoportjai felett s hogy ehhez képest egy-egy járás területén több ilyen járási szervezetnek alakítása is indokolt lehet a gyakorlati élet parancsai szerint. A lényeg csak az, hogy a községek oly nagyobb csoportja foglaltassék össze egy-egy szervezet működési körébe, melynek gazdasági kapacitása már a mai viszonyok között is jelentékeny tökéletről összehozni képes, mely elég erős arra, hogy élén legalább egy szakembert javadalmazni bírjon s hogy e községesoportok egy válogattassanak össze, ahogy azoknak természetes gazdasági élete a székhelyközséget az utahálózat, kereskedelmi piac, hivatalok elhelyezése, vásártartás, vasúti forgalom stb. jelentőségben a többi fölé emeli s természetes központjává avatja.

Nagyon ritka eset az, amikor egy 10,000 lakosnál kevesebbet számláló községesoporton belül is életképes szervezet alakulhat. Ellenérvül azt szokták felhozni, hogy a távolabb fekvő községek adóait a szervezetek nem ismervén, a váltókémlés is nehézségekbe ütközik. Aki azonban ismeri a bankok belső életét, tudja, hogy a kifejlődött járási bankok belső mutat s az igazgatóság tagjainak helyi ismeretei, valamint az információszerzés módjai egy 20—30 km.-es körzeten belül is minden nehézség nélkül megoldhatóvá tették a kérdést s hogy mindez a vidéki bank-

emberek szemében tulajdonképpen nem is probléma. Egyébként is a szervezetek életképességének első feltétele az, hogy igazgatósága a falusi közönséget vezetni hivatott és közöttük élő oly egyénekből válogatassék össze, akik a környékbeli falvakban laknak s azok közönségével közelebbi kapcsolatban élnek. Nemcsak gazdasági, hanem szociális érdekeink is ezt parancsolják s ha a skót bank „cash credit” rendszerében a falusi ügynök tevékenységén van a hitelforgalom sulya s ha a skót tiszteletes és tanító ezt a népnevelő és ellenőrző szerepet oly kiválóan tudja betölteni, ennek nálunk sem lehet nagyobb akadály. A skót viszonyok között a hitel decentralizált és demokratizált eme formájának a legnagyobb előnye éppen abban a kölcsönhatásban jelentkezett, amely az adós személyes ellenőrzéséből, tanácsal, jóakaratu utmutatással való ellátásából s a szorgalmas munkára való ösztönzésből adódott. Természetes, hogy mindezt a mai falusi szervezetek teinknek a legtöbb helyen primitív emberekből álló vezetőitől nem lehet várni. Az emberszeretnek ezt a melegét s a céltudatos tevékenységet csakis tanult és a szervezeti eszmekörben képzett emberektől lehet várni.

Az a kérdés vetődhetne fel, hogy szakképzett emberekkel ily nagyobb számban nem rendelkezünk. Ez tény, azonban a pénzügyintézetek általános, u. n. leépítési tervei mellett kézenfekvő megoldásnak mutatkozik, ha az Országos Központi Hitelszervezet központjának a szervezeti hálózat kétharmadrésze elvesztése folytán ott feleslegessé vált tisztviselői helyettesítének el nagyobb vidéki szervezeteknél. Ez ugy a tisztviselői kar, mint a szervezetek fejlesztése érdekének is megfelel.

A mai viszonyok között az Országos Központi Hitelszervezet a helyi szervezetek reskomphitelét 2%-kal adja tovább, ami a Nemzeti Bank 12 1/2%-os leszámítolási kamatlábal szemben további 12 1/2%-os megterhelést jelent. Ez tulságos megfizetése a garanciális szerepkörnek s mivel a helyi szervezetek a saját regijük előteremtése érdekében legalább 10 százalékkal kénytelenek a visszeszámitolási kamatlábat tovább terhelni, a szervezeti hitel mai legalacsonyabb kamatlába 35%-on alul nem lehet. Ha pedig a szervezet az Országos Központi Hitelszervezettől rendkívüli hitelt vesz igénybe, ennek központi kamatlába 36%-ban állapítatván meg, a szervezet által tovább adott hitel most már 46 százalékra emelkedik. Ez oly magas, hogy a mezőgazdasági termelés meg nem bírja, ily tételek mellett a tőke megtermékenyítő szerepét be nem töltheti s a hitelnyújtás nem a termelés emeléséhez, hanem az eladósodáshoz vezet. Tény az is, hogy a központnak súlyos megterhelését jelenti a vidéki szervezetek állandó ellenőrzése és üzleti adminisztrációjának folytonos szemmel tartása is s hogy az ehhez szükséges bevételekről csak a magas kamatozás útján lehet gondoskodni. Ez az adminisztrációs költség azonban azonnal csökkenteni fog, mihelyt a vidéki szervezetek száma apad és azokat nem a legprimitív emberek, hanem bankszakemberek vezetik. Egyébként is a körzeti szervezetek felállításával a további fejlesztésnek jözanul oda kell irányulnia, hogy eme ellenőrzési szerepkör a körzeti szervezetekre hártva decentralizáltassék. Maholnap az intézetek tullest gyermekkoruk nehézségein s ezt a közelebbi ellenőrző tevékenységet az eddigieknél jóval olcsóbban és intenzívebben lesznek képesek ellátni, éppen a helyi kapcsolat közvetlenségénél fogva.

Aki ismeri a falusi szervezetek életét, a központi felügyeleti hatáskör intenzitását a mai viszonyok között csak növelni és megerősíteni kívánhatja. Sőt a felülről való adminisztrálás keretei között sok esetben szükség lehet az erőszakosabb beavatkozásokra is. Megdöbbentő kihatásai vannak a falu kulturáltságának s nagyon is érezhető annak a szervező erőnek a hiánya, amely az értékesebb falusi elemek szerepének és tulsúlyának ad alkalmas módon keretet.

WD-TRAKTOR

VEZÉRKÉPVISELET

„LIGO” R.-T.

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.

TELEFON: 154-11

Sürgönycim: LIGORT, BUDAPEST

KEREKES ÉS TANKRENDSZERŰ

25 ÉS 50 LŐERŐS TRAKTOROK

80 LŐERŐS MOTOREKÉK

SZÁNTÁSRA VONTATÁSRA HAJTÁSRA

NEHÉZ TALAJOKRA IS EGYARÁNT ALKALMAS

TARTÓS, ÜZEMBITOS NÉMET GYÁRTMÁNY

PÓTALKATRÉSZEK 1752 JAVÍTÁSOK

Tavaszi vetőmagvakat: a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás által ólomzárolt, arankamentes

lóhere- és lucernamagot

eredeti és elsőrendű hazai takarmány- és cukorrépa magot legolcsóbban szállít:

GRÜNFELD ALAJOS árutőzsdei bizományos, Budapest, V., Széchenyi-utca 3. Telefon: 7-60 Távirati cím: Sativa

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A cukorrépa-termelés.

(Hozzászólás a „Köztelek“ multévi október 5-én megjelent 78. számában közölt cikkhez.)

Nekem, aki a cukorrépa termelését nem a Duna-Tisza közén tanultam meg és aki a cukorrépa hazájában, a Vágvölgyben születtem, nevelkedtem és gazdasági gyakorlatomnak 3/4 részét is ott töltöttem, nagyon nehéz elhinnem azt a művelési módszert, amelyet Szabó Ferenc ur leír.)

A cukorrépa-termelést gyermekkoromtól a diószegi cukorgyártól kezdtem tanulni és ha megengedi a cikkíró ur, úgy egyetmást hozzászólók a cukorrépa több-termeléséhez. Tehát a legfontosabb feladat a rendszer, hosszú évekre kiterjedő vetésforgó beállítása.

Például Diószegen a következő vetésforgó divik már több mint 30 év óta:

1. Bükköny vagy kaszáló. 2. Őszi buza. 3. Cukorrépa I-szor. 4. Tavasz arpa I-szor. 5. Cukorrépa II-szor. 6. Tavasz arpa II-szor. Tehát a cukorrépa-termelés 33%-át teszi az összterménynek.

Kezdem tehát az első cukorrépa beállításánál. A buza lekerülése után megtörténik a tarlószántás és a megszántott táblára szeptember és október elején magyar holdankint 120 métermázsza érett istállótrágyát adnak és azt gőzekével vagy motorekével 12-14" mélyen alászántják. A második cukorrépa alá, mivel az már arpa után jön, 180 q istállótrágyát adnak s ugyan úgy van megszántva a föld, mint az elsőnél. Répa alá műtrágyát nem igen használnak, csakis kalászosok alá. A répavetés március elején kezdődik és ha az időjárás engedi, már április 20-áig be is fejeződik. Azonban tekintve azt, hogy a répavetés 50-60 kilós vetősarura ráerősített répavetőhengerekkel történik, ennél fogva a talaj előkészítése nagyon is fontos és jó előkészítést igényel. A répavetés 16" sortávolságra történik, sorbavetve magyar holdankint 10 kg. mag és fészkebetetésnél 6 kg. mag vetetik holdankint. A répavetés sorrendje különben a következő: az őszi szántás, amilyen korán csak rá lehet menni a táblára, tavaszkor megkapja az első fogasolást, hogy a talaj felülete ne maradjon eserepes és ezáltal talajnedvessége lekötessék. Különben minden őszi szántás, mielőtt bármit is vetnének bele, előbb le lesz fogasolva és csak azután jön a tulajdonképpeni vetési munka. Utána jön a simító, hogy a talaj felülete egyenletes legyen s azt követi az exstirpátor, a nehéz fogas, utána a nehéz henger, azt követi a könnyebb fogas, utána könnyebb henger és úgy jön a vetőhengerekkel felszerelt vetőgép. Ezek a munkálatok természetesen nagy hozzáértést kívánnak, mert különben a lágyan való lehegerezéssel a répa egész évi jó munkája tönkre van téve és a terméseredményre is kihatással van. No de annak a tisztnek jaj volna, aki ott egy ilyen elhibázott répavetést csinálna. Ott különben is a répavetésnek minél korábban kell történnie s ugyaszólván az árpavetésekkel egyidejűleg már a répavetéseket is megkezdik.

Tekintettel arra, hogy a vetőhengerek nyomában kis 1" széles és 1/2" mélységű árok képződik, ennél fogva a répa első lókapálásával nem is várnak, amíg

*) Ez természetesen nem onnét van, mintha a Szabó Ferenc ur által ismertetett cukorrépa-termesztő eljárás a maga nemében helytelen volna, hanem mert más vidékek, azaz eltérő viszonyok még szűk hazánkban egy és ugyanazon növény termesztésénél is eltűnt művelő módokat teremtenek meg, de viszont sok gazda csak az általa, egy helyen tapasztaltakat hajlandó jónak elfogadni és azt, ami csak bizonyos viszonyok közt lehet jó, az ország minden vidékén követendő igazságnak szereti odaállítani. Helyi tapasztalatokat sohasem szabad általánosítani, mert ahogy a közmondás is vallja: Ahány ház, annyi szokás! Így a cukorrépa sem lehet mindenütt érvényes termelési eljárást megállapítani.

Rovatvezető.

a répa kikél, mert a sorokat tisztán látni és így nincs akadály a répa lókapálásának. A legelterjedtebb gépek a magdeburgi lókapák 4 sort kapálnak egyszerre (utánzatokat gyárt a vágyszerű gépgyár is), egy ökör húzza, mert át vannak alakítva, úgy hogy csak a hátsó 2 kereke van meghagyva. Egyelés előtt a répa kap 1-3 lókapálást. Az egyelés többnyire szakmányban történik, hogy minél előbb legyen a tábla kiegyelve (békében fizettünk 8-10 krajcárt soronként 100 öl után). Az egyelés, ahogy a répa a sziv levelét kihajtotta, máris kezdetét veszi. Egyelés után kap a répa 1-2 lókapálást 4" mélységig, ezt követi a kézikapálás, szintén mélyen marhegyi répakapával egyöntetűen és a kézikapa után még egy lókapálást kap a répa. A répa tavaszi munkája ezzel be van fejezve. Kézimunkát kap tehát az egyelésnél az egyelő kapával és kap egy kézi mélykapálást. Planet-lókapákkal, amint cikkíró ur említi, soha életemben nem hallottam cukorrépa kapálni. A répaszedés szeptember elején megkezdődik és az időjárástól függ, hogy november elején készen vannak-e. A szedés holdszámra és vándormunkásokkal történik eke után. Az utóbbi időben nagyon erőltetik az erre a célra készített, 6-8 sort egyszerre kiszántó répakiszántó-gépeket 2 géprendszerű 10 lóerős Fowler-gépekkel.

Pusztaföldemesen 5 évi átlagban a háboru előtt elértünk 150 q termést magyar holdankint. Azonban Rétimajorban jobb földeken sokszor 200 q-án felüli átlagtermés is volt. Sajnos, az itteni magyar munkás cukorrépa-teremtéséhez hozzá sem hasonlítható a kis magyar alföldi s vágvölgyi munkáséhoz, nemcsak azért nem, mert szeret ritkára egyelni az itteni munkás, de az egyéb munkát sem tudja úgy megadni, oly lelkiismeretesen s pontosan, mint az ottaniak.

Hogy valaki többet érjen el a mai átlagos termésnél, úgy annak szerintem pontos és rendszer, hosszú évekre lefektetett vetésforgóba beállított répa-termelésének, jó és jól kezelt földjének, jó répamunkásainak kell lennie és minden munkát a répa körül kezdve a vetéstől mindig idejében kell elvégeznie.

Cukorrépa után buzát vetni nem ajánlom, bár jól szokott sikerülni, hanem ahelyett inkább sörárpat, mert a répatábla, ha össze a répa kiszedése után 10-12" mélyen meg van szántva, úgy sörárpából magyar holdankint teremhet 10-14 métermázsát is.

Ami pedig a barkó elleni védekezést illeti, azt csakis a cukorgyári gazdaságok végzik tökéletesen, sajnos, tisztelet a kivételnek, sok gazdaságban csak névről ismerik a répabarkó elleni védekezést.

Göbolyjárás.

Bergendy Ferenc
intéző.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

Nemesített Székács-zabok országos terméseredményei.

Hazánk zabtermésátlagai nagyon alacsony fokon állanak. Ennek oka egyrészt az ismert mostoha

bánásmód, melyben a gazdák a zabot részesítik, mert ez az igénytelen, illetve nagyon élelmes növény a talaj legcsekélyebb tápanyagát is fel tudja használni, a szárazságot és nedvességet könnyebben viseli el, mint bármely más gabonaféle. Igénytelen-ségénél fogva a rossz, trágyaszegény, felületesen megmunkált földön is kielégítő termést adhat. Ezért kegyelemkenyeren tartják a gazdák vagy kihasználják, a jó talajmunkát sokszor sajnálják tőle, vagy ahol nem tudják azt megadni, ott zabot vetnek. Tápanyagkihasználó képessége folytán rendszeren a vetésforgó végére, a trágyázástól legtávolabbra kerül.

Országos zabtermésátlagunk alacsony voltának másik oka az, hogy igen sok esetben nem magyar nemesített zabot, hanem teljesen indokolatlanul külföldi fajtákat termelnek. Ezzel nem akarom leszólni a külföldi zabokat, hisz nem is lehet. Nagyon bőtermő és jóminőségű külföldi zabfélések vannak, azonban a mi éghajlatunkat nem mindenkor bírják. A Németországban csapadékosabb, belterjesőbb viszonyokhoz szokott zab, hazánkban külterjesebb, szárazabb gazdaságba kerülve, úgy minőségben, mint a termés mennyiségben nem ad kielégítő termést. Állítanom igazolására alább közlöm, az 1914. évben négy anyatelepi gazdaságunkban végzett összehasonlító vetőkísérletek eredményeit, amelyekből világosan kitűnik, hogy a régi magyar zabból kitenyészített Székács-zabunk úgy termésben, mint minőségben felülmulta a külföldi Strube, Engelen, Fr. v. Lochow, Leuterwiti és Kley-zabokat.

A Székács-zabot a régi magyar zabból egyed kiválasztással nemesítettük. A már kipróbált és bevált fajtákat fajtisza tenyésztésben kezeljük és szaporítjuk tovább. A nemesítés célja: a bőtermőség, erősebb szalma, üszögmentesség, illetve ellenállóképesség, szárazságtűrés, különösen azoknál a fajtáknál, melyeket az alföldi arid-klima alatt termelünk és a minőség, illetve a mag és a maghéj helyes aránya.

Nemesített zabunk bugás zab. Jellemző ismertető jele, hogy a bugaorsó legalsó elágazásából egy, a többinél lényegesen hosszabbnyelű füzérke indul ki, mely felér az orsó kétharmadáig. A kalászkák két, itt-ott háromvirágúak, jól termékenyülők. A magja közepes, hosszúságú, sárgásfehér.

Minőség tekintetében a következőleg viszonylanak a Székács-zabok a külföldiekhez és egyéb hazai nemesített zabokhoz (lásd az alábbi táblázatot):

A táblázat mutatja, hogy a Székács-zabok mag és maghéj közötti aránya 1:80-6:50 százalékokkal jobb, mint a legjobb német és a legjobb hazai, más nemesített zabfajták maghéjáránya. A tápérték szempontjából igen nagyfontosságú, hogy a termelőndő zabféléseinknél helyes legyen ez az arány, mert ha nem, úgy egyrészt felesleges ballasztot etetünk fel állatainkkal, másrészt pedig zabárban fizetjük meg a szalmaértékű zabpoltyvát. Egy gyakorlati példával mutatok ennek anyagi oldalára:

Tegyük fel, hogy egy uradalomnak 100 darab igáslóva van. 100 darab 16 évi zabszükséglete — darabonként és naponként 3 kg. zabot számítva — 1095 q, ennek ára a 400,000 K. 438.000,000. Ha nemesített Székács-zabot abrakolatos, ebből a tulajdonképpeni tápanyag, a mag: 759.93 q, ellenben a héj, melynek csak szalmaértéke van: 335.7 q. Ezzel szemben, ha például Lochow-féle zabot etetek, úgy 658.09 q tiszta magot és 436.91 q héjat használnak fel. Pénzértékben számítva, a Lochow-féle zab-

1923. évben

1924. évben

Fajta neve	1000 szemből		Százalékban		1000 szemből		Százalékban	
	mag	héj	mag	héj	mag	héj	mag	héj
	gramm	gramm	%	%	gramm	gramm	%	%
Székács 7.	24.00	7.50	76.10	23.90	21.00	12.00	63.60	36.40
" 8.	24.00	6.20	79.40	20.60	21.80	9.60	69.40	30.60
" 23.	25.10	7.70	76.50	23.50	20.20	10.00	66.80	33.20
Hazai idegen nemesített „Z“	27.30	10.10	72.90	27.10	25.00	11.50	68.50	31.50
" " „M“	23.00	13.00	63.90	36.10	22.00	13.20	62.50	37.50
Fr. v. Lochow	27.10	11.30	70.60	29.40	24.00	15.90	60.10	39.90
Engelen	20.40	9.20	68.90	31.10	18.50	9.60	65.80	34.20
Kley	28.10	9.80	74.30	25.70	25.80	13.20	66.10	33.90

Fordson-Traktor, Olivér-eke és alkatrészek

állandó raktárunkból kaphatók azonnali szállításra: 7371

Melis és Pintér, Szombathely — Budapest
Budapest, V., Széchenyi-utca 3. sz.
FORD-GYÁRAK AUTORIZÁLT KÉPVISELETE.

CHINOIN GYÓGYSZ. ÉS VEGY. TERM. GYÁRA R-T. UJPEST
TELEFON: 163-36, 133-54, 85-30

Angolkór, csontlágylás stb. ellen
FUTOR
takarmánymész, főleg sertéseknek.
HIZAN
foszforsavas takarmánymész, polyva, törek stb. etetésénél és kutyának.

A **MÉTÉLYKÓR**
biztos hatású gyógyszere a
DISTOL
100%-os eredmény!

Állatgyógyászati osztály
Külföldi és egyéb bőrelősködők ellen
KOPTIN
CARBOVENT.
por bélhurut ellen.
pálca magzatburok visszamaradásánál.

nál 436'91 q héjat fizetek meg zabárban: 174.764,000 koronáért, ellenben a Székács-zabnál 335'07 q héjat 138.028,000 K.-ért. Szóval 100 darab lónál évente 36.736,000 K.-t takarítok meg, ha Székács-zabot használok abrakolásra.

Ez azonban csak a minőség, vegyük most tekintetbe a terméseredményeket, mikor is a Székács-zabok 1-4 q-val többet teremnek, mint a külföldi és egyéb zabfélések.

Katasztrális holdankint 1924. évben termelt:

Fajta neve:	Árpádhalom	Kompolt	Lébény	Török	Átlag
Székács 7.	13'80	10'46	10'85	10'17	11'32
Székács 8.	14'94	12'10	16'87	10'67	13'64
Székács 23.	13'80	10'80	16'—	—	13'53
Hazai idegennem. „Z”	4'37	2'37	10'80	3'33	5'34
„M”	9'20	5'06	8'67	5'50	7'11
Leutewitz	9'89	10'41	12'55	9'—	10'46
Lochow	13'11	10'52	12'44	8'—	11'01
Strube-Schlanstädt	4'60	2'44	7'46	2'50	4'25
Engelen	6'90	5'20	11'43	3'33	6'84
Kley	10'81	11'—	11'53	5'20	9'18

Nemesített zabjaink az ország különböző vidékein, gyakorlati gazdák kezén termelés alatt állanak, kik től beérkező terméscímletek azok megfelelő és bevált voltát igazolják. A beérkezett terméseredmények a következők:

1923. évben.

Termelő gazdaság	Székács	Gazdasági kat. holdankint q
Hegyi Zsigmond, Tákos	28'—	10'—
Kun Mátás, Nyiradony	6'—	—
Rácz Géza, Bakonyvárkony	12'53	—
Csapó Vilmos, Tengelic	10'70	8'65
Klar Sándor, Nyiregyháza	6'80	6'80
Lovassy gazdaság, Csillagtanya	8'75	7'90
Berehtold Lipótné grófnő, Árpádhalom	14'57	8'12
„Lajosszénás	13'80	—
Spilka Imre, Gádoros	12'—	9'—
Székács István, Nagyszénás	14'—	—
Wenckheim László gróf, Békés	12'60	8'60
Wenckheim Pál gróf, Lébény	14'80	—
Berehtold Lipót gróf, Peresznye	12'50	—
Magyar-Holland R.-T., Polgárdi	13'80	—
Weisz Manfred báró, Derekegyháza	14'—	—
Magyar Föld R.-T., Sarkad	15'70	9'10

1924. évben.

Papp-Szász Lajos, Erdőtelek	7'02	—
Szold Zsigmond, Mezölak	6'82	8'71
Wenckheim László gróf, Békés	10'41	7'78
Wenckheim Pál gróf, Lébény	11'50	—
Karaptanyai gazdaság, Karaptanya	8'25	6'20
Berehtold Lipót gróf, Peresznye	9'60	—
Spilka Imre, Gádoros	10'—	—
Berehtold Lipótné grófnő, Árpádhalom	11'10	6'—
„Lajosszénás	10'70	—
Székács István, Nagyszénás	5'31	5'73
Harkányi Frigyes báró, Abony	7'54	6'14
Magyar Föld R.-T., Sarkad	12'—	8'16

Hazánkban, mint lötenyésztes kiterjedt mértékben foglalkozó országban nagyfontosságú kérdés, hogy milyen zabot termeljünk. Azonban ettől eltekintve, a mindjobban megnyilvánuló külföldi érdeklődés — mivel több külföldi vetőkísérelt beigazolta egy terméshozamban, mint maghárnyában a Székács-zabok bevált voltát — a kiviteli lehetőség ugy kelet, mint nyugat felé nagy sikerrel kecsegtet. Remélhetőleg ez a körülmény is ösztönzi a gazdákat, hogy kiterjedtebben foglalkozzanak a honi nemesített Székács-zabok termelésével.

Árpádhalom. ifj. Hanny Aladár növénynemesítő intéző.

LÖTENYÉSZTÉS
2 kötet
Írta: DÖHRMANN HENRIK
Ára 112.000 — és postaköltség. Beszereshető a „Patria” r.-t. könyvcsatlóiban, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Wellmann Oszkár dr.

Meg kell a magyar marhát menteni!

Magyarország háziállatai közt legjellegzetesebb a fehér marha. Hajdan az egész országban volt elterjedve, később az Alföld, Erdély és szörványosan a Dunántul legelőin fordult csak elő. A magyar marha a külterjes gazdaság állatja és ez a tragikum. Kipusztításával külterjességtől akartak szabadulni, nem gondolva meg, hogy az igazi intenzivizálás majd magától fogja kiküszöbölni. Ezt a megfontolatlanságot a gyors fejlődés elméletével indokolták, ami merő katedra-bölcselet volt, melyet 25 év előtt az óvári akadémián is hirdettek a kellő elővigyázat és körültekintés nélkül. A szaklapok, irányító körök a nyugati marháknak propagandát csináltak és olyan viszonyok közé helyezték az igényes tarka marhát, ahova az sehogysem volt való, kiszorítva vele az ősi jusson viruló edzett magyar tenyészetet. Összetévesztették az okot az okozattal. Nem a nyugati marha tenyésztése hozza meg az intenzivizációt, hanem az intenzivizálás nem téri meg a lassan fejlődő magyar marha kultuszát. De hol vagyunk mi ettől az intenzivizációtól!

Azzal, hogy 1900—1910. közötti időben az akkori „állattenyésztési felügyelőségek” közreműködésével elárastották az Alföldet a Dunántulról hozott bonyhádi tehennel, a fehér tenyészkörművek megszűntek és helyüket „pirostarka” tenyészkörművek foglalták el. Persze, hogy a szikes, kopár, fátalan legelőjű Alföldön a tarka marha nem úgy fejlődött, mint a neki megfelelőbb bő csapadékú Dunántulon az evidens. Az alföldi ember a marháival ridegen bánik. Mindenekelőtt nem ad neki enni. Ott a legelő. A legelő nagyszerű májusban, de júniusban rendszerint (tiz évben hétszer) elsül és a víz tartja a jóságát. Ha a csordára jár, akkor arnyas deledőlő szó sincs, este jó frissen kaszált takarmányról, korpáról stb. ne is álmodjon. Télen kóro, tőrek, polyva és csak elvélve valami jobb az élme. A gulyán kint növénydek meg tavasztól őszig a maga élelmességére van utalva. Mi lett az így tartott tarka marhákból? Egy új típus. Akklimatizálódott, de hogy? Atvette a magyar marha egyes tulajdonságait, de a rosszakat és elvesztette a tarka marha jellegzetes jó tulajdonságait: a gyors fejlődést és a bő tejelést. A tuberkulózisra való hajlama, az megmaradt és ha a rossz takarmányozás folytán ellentállóképessége lecsökkent, akkor fokozottabb mértékben pusztított között a gümőkör.

Igen, helyénvaló a tarka marha, a gyors fejlődésű bőtejelő tehén ott, ahol a külső körülmények lehetővé teszik, hogy a természetének és igényességének megfelelő táplálásban és gondozásban részesüljön. Közeli legelő, ahonnan a déli nap heve ellen a hűvös istállóba menekülhet, a tüdőterősítő legelőseta, utána bő takarmány, zöld csalamádé és pár kiló erőtakaromány. Szóval az uradalmi tehénészetben a helye, ahol a bő tejelés, illetve a gazdaságban termelt takarmány és alomnak tej és trágya alakjában való hasznosítása a cél.

Az alföldi köztenyésztésben a kisgazdánál a nyugati marhának létjogosultsága nincs. Ezt az alábbiakban kívánom bebizonyítani.

Abban egy aktív alföldi gazda, tehát elfogulatlan szakértő sem fog ellentmondani, hogy a magyar igásökrök sokkal jobban válik be, mint a kimondott nyugati típusu. Ezt az ökröt békeidőben úgy nyertük, hogy az egyes gazdaságok üzemtervük, legelő-

viszonyaik szerint vagy magyar tehéngulya fenn-tartásával maguk nevelték, vagy megvették a rugott borjút, a 140—150 kg.-os éves tinót; vagy végül a kész ökröt vásárolták meg. Ez az egyes gazdaságok legelőviszonyaitól függött. A jármosökör-vétel is igen előnyös és éppen nem pazarló beosztás volt, hiszen a közepes jármosökör ára és a hizott marháé között mindig volt 16—20 fillér árkülönbözet a hizottökör javára. A fehér tinót pedig ontotta Erdély. Csak elvétve, szörványosan került más származású fehér jóság (például szilágysági) az uradalmak istállóiba. A kisgazda, vagy mint nálunk az Alföldön nagyon helyesen mondják, parasztember, fehér marhát tenyésztett, fehér tehenet fejt. Egészséges jó tinót, jármosökört nevelt magának, a tehene is adott jó zsíros tejet. A magyar ember nem tejtívó. A tejtermékek közül a tejfelt és a turót kedveli. Főzésre használja a tejet, ahol tehát nem mennyiség, hanem a minőség a mérvadó. Ugyanolyan közepes, vagy gyenge takarmányozás mellett pedig a magyar tehen ugyanannyi zsírt produkál, mint egy nyugati tehen. Nyugati példára az alföldi embert is a tejgazdaságra, tejszövetkezetre alapítására akarták rászoktatni és ehhez első lépés a nyugati marha meghonosítása volt. Jobb lett volna a magyar marha zsíros tejt a vaj- és sajtgártásra felhasználni és mikor már a tejgazdasághoz a konzervatív magyar hozzászokott, importálni, de módjával a jobb tejelő nyugati marhát, vagy helyesebben pirostarka bikákkal keresztezési kísérletet végezni, mert akkor egyrészt a bastard-tinók maradtak volna meg igavonóknak, másrészt az akklimatizálódási folyamat egészségesebb tenyészelve alapján ment volna végbe. Kár volt tönkretenni, elpusztítani azt az áldott jó magyar tehenet, ami azokat az utóérhetetlen magyar ökröket nevelte, melyeket az alföldi ragadós sáron sem a traktor, vagy a kánikulai hőségben a muraközi ló nem tud helyettesíteni. Nem is szólna a lihegő, nyelvelő, kitékkadt tarka ökrökről.

S jött a háború, jött az ország megcsönkítése, Erdély elveszett. Itt vannak a mai állapotok, amikor mit látunk? A hizott marha ára az aranyparitáson van. A kivitel jóformán megszűnt, igaz, hogy a békebeli értelemben vett hízalás is. A jármosökör ára azonban 25—30 százalékkal magasabb a hizott ökrök áránál. A hizott ökrök már nem tud kimenni. Ellenben megszállott területről jön be a fehér ökrök. Magyarország szarvasmarháiban importra szorul. A tarka ökrök nem kereset, a tarka tehén fiat a legtöbb esetben borju vagy tinó korában levágják. Ellenben, ha egy alföldi vásáron akad néhány magyar tinó, vagy bikaborju, arra a vetékedő gazdák valóságos licitációt tartanak. Hízalnia a magas jármosökör-árak miatt nem érdemes. Ennélfogva a pesti vásárra nézzük meg mi kerül? Vagy kiöregedett, nehezen javuló durva „mustra”-ökrök, vagy feljavított növendék, amiből kettő nem ad annyi bust, mint egy kifejlett jóhusu fiatal ökr adna. Fiatal, kihízal, külföldi piacra való ökrök nincs. Azt a portékát, ami most a pesti piacra kerül, sohasem volt érdemes exportálni. Nem az a mostani hízal marha volt az, amit a bécsiek úgy szerettek és ami a jó bécsi hust szolgáltatja. Ha ma megvolnának az Alföldön a fehér tenyészkörművek, ahol jó fehér tinókat, ökröket nevelnének, akkor kevesebb marhát kellene Erdélyből behozni, kevesebb tarka „evikker” és „kneip” kerülne levágásra. A gazdák nem hajtának a drágán importált fehér ökröt matuzsálem-korig járomba, hanem békeidő szerint 9—10 éves korban hízóba fognák és mivel hízékonyságát még megtartotta, ki is hízalnak békekezelésre.

Még nem késő. Akik valamikor a tejgazdaságok eszméjétől áthatva, a tarkamarhát propagálták és

KIRSCHÉ-féle eredeti „Ideál” takarmányrépa

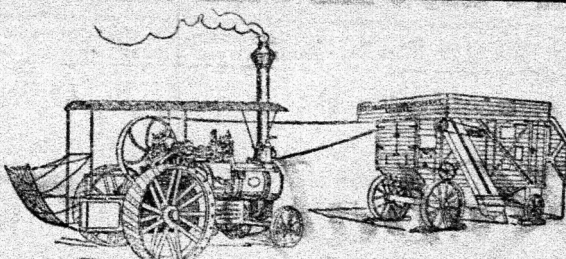
Szárzanyag-(takarmány)-tartalma 14%-on felül van, míg a Magyarországon eddig használtaké 9%. Cukortartalma 9%-on felül van, míg az eddig használtaké 5% körül mozog. Igen bőhozamu, igénytelen fajta. Németországban hivatalosan elismert magas tenyésztésű takarmányrépák között évek óta első helyen áll!

A. KIRSCHÉ-PFIFELBACH G. M. B. H.

vetőmagnemesítő-telepek magyarországi vezérképviselete: Budapest, I., Karátsonyi-u. 3. Telefon: 173—52 7441 Telefon: 173—52

Amerikai módszerrel készült tüköracél kormány-lemes egytemes acélokéket, gőz- és motoros ekékhez beküldött minta szerint készített szántóvasakat, acélboronákat, sima és rögtöröhengereket, fogatos kapákat, szecska- és répavágókat, kukoricamorzsolókat, szabatosan működő AGRAR-DRILL vetőgépeket, szőlő-, cukorrépa-, burgonya- és gyümölcsfa-permetezőket, az

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.
gyárában készült cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzinlokomobilokat, gőzmagánjárókat, gazdasági malmokat, szivógáz-motorokat 160 lóerő teljesítményig a legjobb kivitelben ajánl

az AGRARGLOBUS MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1137 Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám. Távirati cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST TELEFON: József 153-54, József 153-76 és József 125-79

vele az Alföldet elárasztották, állítsák vissza a fehér tenyésztőterületeket, lássák be, hogy az Alföld klimatikus viszonyai közé a magyar marha való, lássák be, hogy az igásállat importálása áldástalan és kiküszöbölendő és ez csak úgy érhető el, ha ismét a magyar marha tenyésztésére térünk vissza. Az alföldi községeknek köztenyésztésre csak fehér bikát engedélyezzenek s tiltsák meg a magyar üszöborjak és növendéküsző levágását. A szaklapokban és a katedrákról vallják be a tévedést, melyet ment a viszonyok megváltozása és mindenki lássa be, hogy meg kell a magyar marhát menteni.

Okány-Schwarz József.

Cukorvám és cukorrépaárak.

Az OMGE folyó évi január hó 30-án kapott igazgatóválasztmányi üléséről a „Köztelek” lap 10-11. számában közölt tudósításból ismeretes, hogy a cukorvám életbeléptetése, illetve az autonóm vámtarifában megállapított 26 K.-ás vámtételnek részbeni érvényesítése alkalmából Bud János dr. pénzügyminiszter felhívására — aki a külföldi cukor vámtétele megállapítását a gazdák kérelmére a cukorrépa átvételi árának szabályozásával junktimba hozta — tárgyalások folytak az OMGE és az Országos Mezőgazdasági Kamara hivatott megbízottjai, valamint a cukorgyárak képviselői között, hogy a cukorvám életbeléptetéséből származó vámvédelmi előny, úgy a cukorrépaárak, mint a cukorgyárak között közös megnyugvásra megosztassanak.

A tárgyalások első eredménye bizonyos előfeltételekhez kötött és pontozatokban lefektetett előzetes állásfoglalás volt, melynek lényege az, hogy 20 K.-ás cukorvám életbeléptetése esetén a cukorgyárosok kötelezettséget vállaltak volna, hogy az 1924. évi termései cukorrépa q-ja után 2250 K. pótfizetést adnak, az 1925. évi termései cukorrépa pedig q-kint 250 aranykoronáért vették volna át és amennyiben a cukor jegyzése a londoni tőzsdén a 23 shillingen felül emelkedett volna, ez esetben a répa q-ja után még 3 aranyfillér prémiumot fizetnek.

Ezt az előzetes állásfoglalást az OMGE hivatkozott igazgatóválasztmányi ülésén előterjesztették. Hadik János gróf pedig hangsúlyozta, hogy helyesnek és kívánatosnak tartja, közgazdasági szempontból pedig fontosnak, hogy a cukortermelést és ennek kapcsán a cukorrépaárakat minden lehető eszközzel támogassák. Erre az álláspontra helyezkedett a pénzügyminiszter is, amidőn a két érdekelt-séget a tárgyalás folytatására hívta fel, felszólalásában pedig nem mulasztotta el hangsúlyozni, hogy nem hagyható figyelmen kívül a fogyasztók érdeke sem és ezért a túlzott állami részesezés leállításának szükségességét állapította meg, másrészt pedig szükségesnek tartotta azt is, hogy az előzetes állásfoglalásban lefektetett feltételek — amelynek megállapításánál nem lehet jelen —, a cukorrépaárak javára megváltoztassanak és így további tárgyalásokat tartott szükségesnek. Az OMGE igazgatóválasztmánya ezek után a Hadik János gróf által kifejtettekre való figyelemmel kimondta, hogy a gazdaérdekek képviselői a cukorgyárak képviselőivel a tárgyalásokat folytassák.

Ennek megfelelően a két érdekelt Hadik János gr. elnöklété alatt több ízben folytatott tárgyalásokat. Mindjárt az első ülésen Hadik János gróf ismertette azokat a szempontokat, amelyek miatt az előzetes állásfoglalás nem fogadható el és részletes indoklással alátámasztott új tárgyalási alapot, a viszonyoknak megfelelőbb kívánásokat terjesztett a cukorgyári megbízottok elé. Az ismételt tárgyalások során a cukorrépaárak és a cukorgyárosok képviselői közt közeledés történt, de a cukorgyárosok képviselői még mindig nem tanúsították azt a megértő magatartást, amely a tárgyalás eredményes befejezését

lehetővé tette volna. Minthogy a mezőgazdasági érdekképviseletek által felállított minimális követelések teljesítése nélkül a cukorgyárosokkal való meg-egyezésről nem lehet szó, a cukorgyárakon mulik, hogy a tárgyalások befejeztessenek és a pénzügyminiszter által feltételeken kívül helyezett 19 aranykoronás cukorvám életbeléptetése. Mihelyt a tárgyalások pozitív eredményre vezetnek, erről a gazdasági társadalmat a Köztelek útján haladéktalanul értesíteni fogjuk.

Egy gazda gondolatai.

A háboru utáni rendtelenségből a közfelfogás szerint csak a falu tudta vagyonát átmenteni az új- ből rendezett viszonyokba. De, sajnos, a falunak sem fog ez sikerülni. Különös, de tény és valóság, hogy amíg a városban a kistökés, a spekulálni nem akaró záloglevéltulajdonos volt az első áldozat, addig falun a gazdasági cselédet, a szegény napszámot érte az első csapás.

Midőn emelkedni kezdtek az árak, a nagy számok- tól elkabulva, eladta tehenét, disznáját és a követ- kező vásáron másikat, jobbat akart venni helyette. De az árak tovább emelkedtek, vásárolni nem tudott, pénze elértéktelenedett és most sokkal, de sokkal szegényebb a cseléd, mint volt a háboru után. És mint a záloglevelet a Ganz-Danubius, követi a cseléd- et a gazda, a napszámot az egész falu. Szegények lettünk mindnyájan.

Kulturát a falunak, igen, erre szükség van. De ne feledjük, hogy az ökör lassan jár. Ne akarjunk ajtóstól rontani a házba. Ha ezt tesszük, elveszük a nép- tösgyökeres igazi karakterét, maradi, de egész-séges, tisztességes szokásait, gondolatait és mint hogy jobbnak az üressé vált helyet elő nem készítettük, kosmo- polita léhaságra fog hajlani abban a hitben, hogy most már jobb uton van és hogy ebből áll a kul- tura. Fejér megyében a napszámoslányok azt éneklék, hogy: „gummiból van a cipőmnek a talpa, azon járom én a shimmit rajta”. Első hallásra kómi- kus dal ez a répa földön, de gondolkodva azt vélem, talán mégsem helyes irányban kezd itt megfogam- zani a kultura.

Megoldották a hitel kérdését a tenyészállatvásáron. Jól vigyázzon egyik-másik eladó, hogy a váltó le- jártakor ne legyen kénytelen az eladott állatja árát kamatostól és költségekkel fűszerezve visszafizetni. Az volna a tényleges megoldás, ha az eladó kihagy- ható volna az egész váltóüggyből.

Nem vitás, hogy olyan lovat kell tenyészteni, amely gazdasági munkára alkalmas. A kancákat teljes mé- rétkben ki kell használni igában. Hogy az állami ménesekben is megtörténjen az illető kipróbálásra az első lépés, elsősorban a mezőhegyesi ménes- birtokon kellene minden más igavonót kiselejtezni és az egész gazdasági munkát a ménes anyakancái- val elvégezni. Az a kanca, amely erre nem alkal- mas, nem való arra, hogy utána a köztenyésztésre méneket neveljünk. Fontos a jó esánk, jó derék, de ne feledkezzünk meg a vérmérsékletéről sem. Rossz dereku, rossz körmü lóval lehet szántani, de ijedős- sel, csökönnyessel, rugóssal, harapóssal bajosan. Pedig ezek is öröklődő tulajdonságok.

A Földközi-tenger körüli országokban már régi időtől kezdve kiterjedt öszvértenyésztést üznek. Keskeny ösvényen biztosan járó állat ez, ellenáll a betegségeknek, kis igényű, soká él. Hogy nálunk is lehet sikerrel tenyészteni, azt megmutatta Mező- hegyes. Cukorrépa-művelésnél, szőlő- és tengeri- kapálásnál sokkal kevesebb növényt taposna le, mint

a ló. Kisvasutnál nagyszertűen beválik és minden más munkánál egyenértékű a legjobb igással. A franciák sok selejtes példányt hagytak itt, ezeket egy-kettőre elkaptuk. Ma is nagy becsben tartják őket azok a gazdaságok, melyek beszerezték. Pedig a javát hazavitték a franciák. Ha így beválnak nálunk, miért nem tenyészti senki?

A vámmalmok forgalmi adóját átalányozták, azt hiszem, nem kell hangsúlyozni, hogy nem tulságo- san alacsony összeggel. Ennek ellenére a pénzügy- igazgatóságok könyvelést követelnek és minden rubrikát elő akarnak írni. Az ellenőrök úgy visel- kednek, mint a törökbasák és a szegény molnár azt sem tudja, melyik lábára álljon. Egy helyen bírsággal fenyegették meg a molnárt, mert az örlető felek foglalkozását nem tüntette fel könyvében. Ha keve- sebbet keresett a malom, mint azt az átalányozáskor számításba vették, úgy szintén megsuhogtatták ugyan feje felett a kardot, de végül mégsem bántalmaz- zák. De ha többet keresett volna a szerencsétlen, könyörtelenül és alaposan felemelni ígéri az átalányt. Bud miniszter egy molnárküldöttség előtt határo- zottan és világosan úgy nyilatkozott, hogy ahol átalány van, ott nem lehet könyvelést előírni. Ma mégis a vidéken a csapatostól járó ellenőrök min- den vesszőbe, minden pontba belekötnek. Mi értelme van így az átalányozásnak, ha azzal a molnár csak veszíthet.

Az új ipartörvény szerint gazdasági műhelyben nem lehet tanoncot tartani. Konvenciók gazdasági mesterember inast nem szerződtehet, fel nem szabá- dithat. Hol tanul többet az inasgyerek, a faluvégi kovácsnál, vagy a jól felszerelt, a világon mindenre berendezett, intenzíven vezetett gazdaság műhelyé- ben? Vagy talán Budapesten a szakszervezetek fel- ügyelete mellett fogják ezentúl a vidéki iparos- nemzedéket kiképezni?

Jeszenszky Andor báró.

VEGYESEK.

Buday László dr.

Buday László dr. műegyetemi nyilvános rendes tanár, a közgazdasági osztály ezidei dékánja, a statisztikai hivatal volt igazgatója, h. államtitkár f. hó 7-én este Budapesten váratlanul elhunyt, benne hazánk egyik legkiválóbb statisztikusát veszítette el.

Buday nevét az 1921-ben megjelent „Megcsönki- tott Magyarország” című munkája tette ismertté, ezzel a tudományos körökben jól ismert név egy csapásra országos hírű lett. Ez a páratlan sikerű munkája angol, francia és német nyelven is megjelent. Életé- nek legnagyobb részét a statisztikai hivatal szolgál- latában töltötte. Huszonnégy éven keresztül fárado- hatatlanul dolgozott a statisztika fejlesztése érdeké- ben, s mikor 1914. év elején a statisztikai hivatal igazgatójává nevezték ki, telve munkakedvvel állott élére annak az intézetnek, melyért oly sokat tett. Budaynak hosszú éveken át terve volt a statisztikai hivatalt a szociológiai kutatás intézetévé átalakítani. A világháboru kitörése megakadályozta ebben, pedig a magyar statisztikában már lerakta a betegségyező pénztárákról szóló munkájával a szociális statisztika alapjait, a községek háztartásáról szóló nagy tanul- mányával pedig a pénzügyi és önkormányzati politika művelőinek tett nagy szolgálatot.

Az utolsó tizenöt évben egyre élénkebben kap- csolódott be a hazai tudományos élet munkájába. A Magyar Tudományos Akadémia 1914-ben levelező- tagjává, több külföldi tudományos társaság pedig tagjává választotta. Így a Német és Svájci Statis- tikai Társaságok és mult év őszén a Nemzetközi

Ajánlattal készséggel szolgál!

BÄCHER-MELICHAR

gyártmányai ismét kaphatók

RUDOLF FERENC
BUDAPEST 1778
V., Vilmos császár-ut 60. sz.
Sürgönyeim: KULTUR Budapest TELEFON: 28-02 és 19-67

CHINOIN GYÓGYSZER- ÉS VEGETÁRIUMI TERMÉKEK GYÁRA R.-T. **UJPEST**
Telefon: 163-36, 133-54, 85-30

Malacok **bélférgessége** ellen:

Az összes **bélférget** néhány nap alatt **biztosan elpusztítja és elhajtja.**

Egyszerű a kezelés!

1/2-1 kg. élőállatsúly értékével meggyógyíthatja malacait.

Megrendelésnél az állatok testsúlya megjelölendő!

Csak **sértetlen Chinoin-plombával** ellátott doboz eredeti!

Statistikai Intézet, mely tagjait ugyan a világ minden részéből választja, de amelynek tagjai közé bekerülni statisztikus szemében a legnagyobb kitüntetés jelent.

1920-ban a műgyetem statisztika és agrárpolitikai tanácskének tanára lett. Emlegett főműve után hamarosan napvilágot látott „Agrárpolitikája”, majd a „Statisztika elmélete és története” című munkáját írta meg. Sajtó alá rendezte főművének második kiadását „Magyarország küzdelmes évei” címen. Minden műve a magyar statisztikai tudományok egy-egy értékes láncszeme. Legutóbb a magyar ipar jelentőségéről írt egy tanulmányt, annak különösen kivitelei lehetőségeit vizsgálva.

A magyar összetartást létrehozni, ez volt egyik legfőbb célja. Mikor lelkes propaganda árán sikerült neki 1922-ben a statisztika magyarországi művelőit egy táborba tömöríteni, az azóta intenzív munkássága révén kitűnő Magyar Statisztikai Társaságba, a társaság elnöki tisztjében is határtalan szorgalommal törekedett arra, hogy a magyar energiák okos kihasználásával minden arra hivatott vegye ki a részét Magyarország újjáépítéséből.

Buday László egyesületünkkel az utóbbi évek folyamán közvetlen munkatársi kapcsolatban is állott. Ugyanis Hadik János gróf mint a közgazdaságunk kebelében megalakult agrárhírszolgálati bizottság elnöke 1923. év tavaszán Buday Lászlót, az agrárstatisztika kiűnő művelőjét kérte fel az agrárhírszolgálati bizottság statisztikai adatgyűjtési munkálatainak vezetésére. A nevezett bizottság tudvalevőleg többek között azt a célt is tűzte maga elé, hogy a különféle, agrárérdekeket érintő időszakos kérdésekhez, a napirenden lévő birtokpolitikai, vámpolitikai, adóügyi, agrárpolitikai s egyéb problémákhoz összegyűjti a bel- és külföldi szakirodalomban előzetesen feldolgozott anyagot s a kérdések alapos ismeretéhez szükséges statisztikai adatokat. Ily módon kívánja az OMGE agrárhírszolgálati bizottsága azt a szellemi fegyvertárat egybegyűjteni, amely a különféle időszakos közgazdasági kérdések nyilvános megvitatásánál az agrárérdekek szószólóit támogathatja. Buday László teljes lelkesedéssel látott hozzá a reábizott adatgyűjtés munkatervének kidolgozásához s maga mellé vett fiatal munkatársakkal szorgalmasan gyűjtötte 1923. ősze óta a jelenleg legidősebb birtokpolitikai, hitelügyi, adózási és vámpolitikai kérdésekhez az irodalmi és statisztikai adatokat. Sajnos, hogy a rendelkezésre állott anyagi eszközök elégtelensége miatt nagyszabású tervének csak kis részét valósíthatta meg s ennek a munkának a befejezésében is megakadályozta őt váratlan halála. Szellemi hagyatékát azonban mint értékes örökséget fogja az OMGE megőrizni s reméljük, hogy nagyszabású adatgyűjtési tervzetének teljes megvalósításához sikerül megtalálni a gazdasági életben a szükséges áldozatkésztséget, agrárstatisztikusaink sorában pedig Buday László méltó tanítványát és utódát.

A megboldogult szerkesztője volt a „Közgazdasági Szemle”-nek és a „Revue de la Société Hongroise de Statistique” c. lapnak.

Az elhunyt kiváló tudós holtestét f. hó 12-én d. u. 3 órakor szenteltek be a műgyetem aulájában és a Kerepesi temetőben kijelölt díszsírhelyen fogják örök nyugalomra helyezni.

Nagy érdeklődés a tenyészállatkiállítás és vásár iránt. A tenyészállatvásárok a hosszú háborus szünet után 1921-ben történt felújításuk óta még a remélnél is kedvezőbb fejlődést mutatnak fel. A kiállított anyag számban olyan jelentős gyarapodást mutat fel, hogy meghaladja a békebeli legnagyobb tenyészállatvásárok felhozatalát, sőt pl. még a német gazdasági egyesület ez évi stuttgarti vándorkiállításának állapotjelentéseit is. Hasonlóképpen igen öröndetes a felhozott anyag minőségének állandó javulása is, ami köztenyésztésünk általános fejlődését lehetővé teszi. De még öröndetesebb és még nagyobb haladás állapítható meg a tenyészállatkiállítás és vásár

iránti általános érdeklődés kialakulása terén. Már a legutolsó években is jóformán minden számottevő gazda meglátogatta a tenyészállatkiállítást és ez valóságos gazdasági eseményé, érintkezési központtá fejlődött ki. A jelek szerint látogatottsága az idén még az eddigi kereteket is erősen meg fogja haladni, mert míg a múlt évben csak 3500 egyén kért a vidékről kedvezményes utazásra jogosító igazolványt, addig az idén már eddig több mint 7000 ilyen igazolványt küldött szét a rendező-bizottság. Öröndetes jelenség, hogy a kisgazdák érdeklődése nagy mértékben fokozódik és számos községből az előjáróság, a szövetkezet vagy gazdakör által szervezte csoportosan utaznak fel a tenyészállatkiállítás tanulmányozására és részben vásárlásra is. Elég élénk a külföldi érdeklődés is, főleg Romániából és Jugoszláviából, ahonnan szintén elég szép számú gazda jelezte már identizását. Főleg a Bácskában nyilvánul meg nagyobb érdeklődés és vásárlási hajlandóság, de a nyomott árak és a pénztelenség miatt az ottani gazdák részéről sem lehet olyan mérvű vásárlásra számítani, mint egyébként a jó tenyészállatok hiánya ezt indokolta tenné. A vásári forgalom kialakulására nézve a mostani gazdasági viszonyok között bajos jóslásokba bocsátkozni, de valószínű, hogy ha a vásárlási kedv nem is lesz olyan élénk, mint az inflációs években volt, azért nem lesz olyan kedvezőtlen sem, mint sokan képzelik. Mindenesetre elő fogja segíteni a forgalom kialakulását a tenyészállatbeszerzési hitel biztosítása, amelyhez a vásárló gazdák az illetékes tényezők megértő támogatása folytán évi 16½% kamat mellett juthatnak hozzá. Kíváncsi van arra, hogy addigra a gazdasági felgyűléseknél a községek részére eszközöndő apaállat vásárlása is kedvező megoldást nyer, ami a köztenyésztés javításának bizonyára újból lendület adna. A jeles tenyésztők áldozatkész fáradozása mindenesetre megérdemelné, hogy az ideai tenyészállatkiállítás értékesítési szempontból is jól végződjék, mert az, hogy mint kiállítás igen sikeres lesz, máris biztosítottnak látszik. A vidékről felutazó sok ezer gazdán kívül bizonyára ismét tömegesen meg fogja tekinteni a tenyészállatkiállítást a főváros lakossága is, amelynek érdeklődése évről-évre szintén nő. A nagy érdeklődésre való tekintettel célszerű lesz, ha a vidékről felutazók előre és idejében gondoskodnak maguknak lakásról, mert a tenyészállatvásár hetében már tavaly is minden budapesti szálloda zsúfolva volt.

Értekezlet a mezőgazdasági hitel tárgyában. Folyó hó 9-én Bud János pénzügyminiszter a budapesti nagyobb bankok vezetőinek bevonásával értekezletet tartott a mezőgazdasági hitel ügyében. Az értekezletnek kettős célja volt. A pénzügyminiszter a meghívott bankvezetőkkel egyrészt meg akarta ismertetni a mezőgazdasági hitelek folyósítását elősegíteni hivatott kormányrendeletnek tervezetét, amelyhez a pénteki minisztertanács hozzájárult, más részről tájékozódni kívánt egyes technikai kérdésekről. A rendelettervezet lehetővé teszi a nyolc százaléknál nagyobb kamattal telekkönyvi bekebelezését, megkönnyíti a rendes ingatlanforgalmat és az ingatlanok haszonbérbeadását, végül pedig az ingatlanárveréssel kapcsolatosan szabályozza az állam elővételi jogát, összes lényeges rendelkezéseiben magáévá teszi mindazokat (az általunk már részletesen ismertetett) javaslatokat, amelyeket ezekre a kérdésekre vonatkozóan a gazdasági érdekképviseletek előterjesztettek. Természetesen nincs a tervezetben semmi olyan intézkedés, ami a földreform birtokpolitikai célkitűzéseinek elérését megakadályozná. Az intézkedések inkább arra szorítkoznak, hogy az ingatlantruházást, az árverést és a haszonbérleti szerződésekkel kapcsolatosan előírt hatósági jóváhagyások megszerzését meggyorsítsák és megkönnyítsék. A kibocsátásra kerülő rendeletet a megjelent pénzügyi szakemberek megnyugvással vették tudomásul és annak a meggyőződésüknek adták

kifejezést, hogy az alkalmas lesz a mezőgazdasági hitelek folyósításának megkönnyítésére. Az értekezlet után a külföldi pénzügyi helyzetével és annak a problémáinak megvitatásával foglalkozott, hogy mely módon és mely mértékben lehet ezeken a helyeken a kibocsátásra kerülő magyar jelzálogkötvényeket elhelyezni.

Gazdanap Veszprémben. A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület, a vármegyei Mezőgazdasági Bizottság, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara f. hó 8-án gazdanapot rendezett Veszprémben, amelyen megjelent Schandl Károly dr. államtitkár, Koós Mihály, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója, Khuen-Héderváry Károly gróf, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke és még számosan közéletünk kiválóságai köréből. Reggel kilenc órakor a vármegyei mezőgazdasági bizottság Magyar Károly dr. főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a mezőgazdasági, állattenyésztési, szövetkezeti és hitelügyeket tárgyalták. A gazdanapot Schandl Károly nyitotta meg. Beszédében rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági hitel érdekében a kormány már régóta folytat tárgyalásokat. Rendkívül kedvező mederben haladnak azok a tárgyalások, amelyeket Angliával folytatnak s remélhetőleg rövidesen sikerül a mezőgazdasági hitel hosszulejáratu kölcsönhöz jutni, amely bár nem felel meg egészen a békebeli feltételeknek, de alkalmas arra, hogy a mezőgazdaság igénybe vegye. Egyelőre néhány száz millió fog a mezőgazdasági rendelkezésre állni hosszú lejáratu kölcsönként. Az állattenyésztés fejlesztése érdekében sikerült megállapodni a pénzügyminiszterrel, hogy három hónapon keresztül a községeknek harminc milliót folyósítsanak apaállatok beszerzésére. Több felszólalás után a gazdanap véget ért.

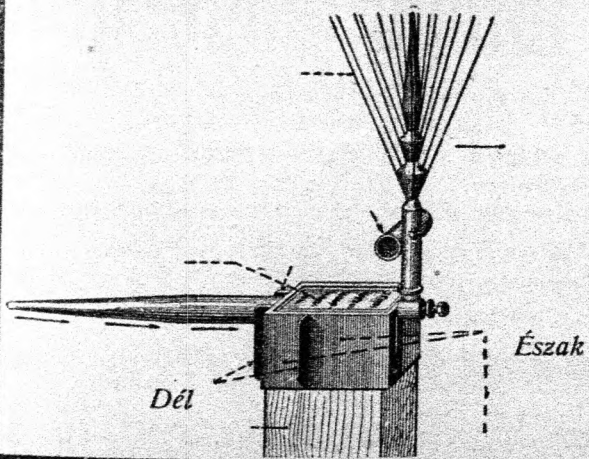
A Földbérli Egyesület és az OMGE. Egyes napilapokban olyan közlemények láttak napvilágot, hogy az Orsz. Magyar. Földbérli Egyesület vezetősége abban az esetben, ha az OMGE nem változtat álláspontján a buzahasonbérék ügyében, fel fogja a bérliért szőlítani az OMGE-ből való kilépésre. Erre vonatkozóan alsócséri Farkas Géza, a Földbérli Egyesület elnöke hozzánk intézet levelében megállapítja, hogy a hír a valóságnak nem felel meg, az Egyesület vezetősége ilyen elhatározással nem foglalkozik és nem is foglalkozott, mert ez nézetével és harci modorával nem volna összeegyeztethető.

Államilag elismert vetőburgonyakészletek. A M. Kir. Burgonyatermelési Hivatal közlése szerint az államilag elismert vetőburgonyakészletek legnagyobb része már elfogyott; ennél fogva, hogy a vetőgumót beszerezni szándékozó gazdaságok a felesleges levelezéstől megkíméltesenek, az alábbiakban közöljük a még eladásra szánt államilag elismert vetőburgonyafajtákat, amelyek közvetlenül az alább megjelölt gazdaságoknál, illetve uradalmaknál rendelhetők meg. A jelzett árak vagonkénti vásárlás esetére vonatkoznak. I. *Ella* (középkorai étkezési burgonya). 1. Festetich Tassiló herceg uradalma, Berzence (Somogy vm.) 1 vagon, ára kg.-kint 2600 K. II. *Weisse Riesen* (középkorai fehérhúsú étkezési burgonya.) I. Eszterházy herceg uradalma Eszterháza (Sopron vm.), 10 vagon, ára kg.-kint 2000 K. 2. Klein Lajos gazdasága, Baracs u. p. Dunaföldvár (Fejér m.), 1 vagon, ára kg.-kint 2000 K. III. *Bellona*. I. Szold Zsigmond bérgazdasága, Mezőlak (Veszprém vm.), 3 vagon, ára kg.-kint 2000 K. IV. *Industrie* (sárgahúsú étkezési burgonya.) I. Szalay Dezső bérgazdasága, Vadkertpuszta, u. p. Ugod (Veszprém m.), 2 vagon, ára kg.-kint 2000 K. V. *Prof. Wohltmann*. 1. Nyírségi Mezőgazdasági és Ipari R.-T. uradalma, Görögcsallás (Szabolcs m.), 8 vagon, ára kg.-kint napi ár + 40%. VI. *Prás. Krüger Gyöngye* (nemesített). 1. Eszenyi Jenő gazdasága, Tornóspálca (Szabolcs vm.), 8 vagon, ára kg.-kint 1600 K. VII. *Prás. Krüger*. 1. K. Mándy Sámuel és Géza uradalma, Nyírbátor (Szabolcs m.), 6 vagon, ára kg.-kint 1300 K. 2. Klein

MIKLÓS és TÁRSAI ELEKTRO-KULTIVÁTOR VÁLLALATA, BUDAPEST

V., Szabadság-tér 17.

Telefon: 179-21 és 34-89

Ajánlja Szab. elektrokultivátor-készülékeit

mely a legideálisabb **többtermelő** eszköz. Hatása 1000 □-öltre terjed készülékenként.

➡ **Mütrágyanélküli terméseredmények a normális háromszorosára.** ➡

Lényege: a légköri elektromosságot felfogja, hő- és galvánelektromosságot termel és gyűjt és 1000 méterig vezethető drótvázattal, a földmágnesség bekapcsolásával, **a talajt állandó elektromágneses izgatásban tartva, ammoniakot és nitrogént visz a növényzetbe, mütrágya nélkül.**

Ára darabonként, ab budapesti raktárunk, drótvázatok nélkül **2.000.000**— korona. Drótvázatot 3^m/m cinkeztet, vagy közönséges minőségben napi áron szállítunk.

Kérjen prospektust!

7478

Rendeljen meg a készlet tart!

Lajos gazdasága, Baracs, u. p. Dunaföldvár (Fejér vm.), 1 vagon ára megegyezés szerint.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara igazgató-választmánya a folyó 1925. évi március hó 14. napján (szombat) d. e. 10 és fél órakor Kaposvárott ülést tart. *Tárgysorozat:* 1. Jelentés a kamara 1924. évi munkásságáról. 2. Az 1924. évi zárszámadás bemutatása. 3. Az 1925. évi költségelölirányzat bemutatása. 4. A bonyhád-szimmentáli népies szarvasmarha tájfajtatenyésztés megalapozása. 5. Tengeri termelési verseny rendezése. 6. Pályadíjak kifizetése a mezőgazdasági termelés egyes ágazatainak előmozdítására. 7. Állásfoglalás az 1925. évi általános kresetti, jövedelem- és vagyonadó kivétele tárgyában. 8. Kormányhatósági leiratok, társ kamarák és társegyesületek megkeresései. 9. Folyó ügyek. 10. Indítványok.

Adományok a szabadságtéri zászlótartóra. A Szabadság-téren felállítandó zászlótartóra folyó évi február hó végéig a következő adományok érkeztek gazdaköröktől, amit a mozgalmat vezető bizottság köszönettel nyilvánosan nyugtáz: Széchenyi Emil gr., Lábod 100,000; Halmos Henrik, Dombóvár 30,000; Mesterházy Ernő, Nagygeresd 200,000; Glaser Géza, Földsziget 200,000; Széchenyi Aladár, Görgeteg 500,000; Szávits Miklós, Dunapentele 50,000; Tallian Andor, Osztopán 60,000; Szitányi Vilmos, Dunaföldvár 10,000; Leibach Keresztély, Nagyatád 100,000; Gyömörey György, Jutapuszta 100,000; Szemző István, Budapest 100,000; Györgyey Adolf, Tápógyörgye 100,000; ifj. Kommer Gyula, Alap 25,000; Elek Géza, Nagykanizsa 500,000; Imrek György, Pördefölde 100,000 K., összesen 2.175,000 korona. Adományok április haváig a gyűjtő-bizottság, vagy elnöke: Urmánczy Nándor címére küldhetők Budapest, VIII., Esterházy-utca 4.

M. Kir. Szeszgyárvezetői Tanfolyam. A m. kir. földművelésügyi miniszter rendeletéből a M. Kir. Erjedéstan Állomás f. év április hó 27-én kezdődő 8 hetes, szeszgyárvezetők képző tanfolyamot rendez. Legalább 2 évi (érettségig tettek 1 évi) szeszgyári gyakorlatot hitelesen igazolni tudó hallgatók a tanfolyam sikeres elvégzése után oklevelet kapnak. Jelentkezések legkésőbb április 10-ig 1 millió korona tan-és laboratóriumi díj egyidejű beküldése mellett a M. Kir. Erjedéstan Állomáshoz (Budapest, II., Debrői-ut 15. Telefon: 83-63) intézendők. A tanfolyam a jelentkezés sorrendjében csak korlátozott számú hallgatót vesz fel.

Negyedszázados évforduló. Az Aradon székelő Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T. ezidei részletes árjegyzéke most jelent meg. Az ezévi árjegyzék közreadásának különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy az intézet most ünnepelte fennállásának negyedszázados évfordulóját. A vállalat huszonöt év előtt azzal a hivatással alakult, hogy Arad és a szomszédos Csanád megyék gazdaközönségének szükségleteit méltányos árban biztosítsa. A háboru utáni politikai és földrajzi eltolódások következtében és a mezőgazdaság érdekében kifejtett lelkes munkával az intézet megszerezte Bánát és Erdély gazdaközönségének egy részét. A vállalat kereteit megnagyobbította és a jövőben különösen megbízható vetőmagvaknak és gazdasági cikkeknek beszerzését akarja a gazdaközönségnek méltányos áron biztosítani. A vállalat elnöke *Pargly László* földbirtokos, vezérigazgatója *Alföldy Pál*, az Arad-megyei Gazd. Egyesületnek agilis igazgatója.

Gyapjúárak Németországban. A német mezőgazdasági kamarák gyapjúértékesítő szövetkezete folyó év február hó 20-án tartotta Berlinben ez évben karmadik gyapjúárverését. Az árverésre körülbelül 25,000 kg. szennyes gyapjút hoztak fel, a vásár irányzata, a világgiazi helyzet és a német textilipar nehéz helyzete következtében gyenge volt. A/AA minőségű, hosszú merinó-gyapjúért méter mázsánként 330-360 márkát fizettek szennyes álla-

potban, ami gyárilag mosott árura átszámítva kilogrammonként 10-50 márkás árak felel meg. Hosszu, A és A/B minőségű gyapjúár 290-340 márká, gyárilag mosott árura átszámítva 10 márká kilogrammonként. Félnyiratu könnyebb A és A/B minőségű gyapjúár 280-320 márká, gyárilag mosott árura átszámítva 8-20-8-70 márká kilogrammonként. B/C minőségű keresztelés-gyapju 270-280 márká, ami gyárilag mosott árúnál 6 márkának felel meg. C és C/D minőségű keresztelés-gyapju ára 230-260 márká volt, ez gyárilag mosott árura átszámítva 5 márká kilogrammonként. A legközelebbi németországi gyapjúárverések időpontjai: Berlinben március 13., Güstrouban március 26. és Berlinben április hó 24-én.

Uj Otthon címmel társasház-szövetkezet alakult Budán, melynek célja egy-, kettő-, három-, négy-szobás öröklakásokat építeni. Tekintettel a közérdekű célra, a népjóléti minisztérium megkereste a pénzügyminisztériumot, hogy az öröklakást jegyzőket az építési költség feléig terjedő és hosszabb lejáratú kölcsönrel segítse. Az egy-kétszobás kislakások egy része konyha nélkül is, csupán fürdőszobával és előszobával épül, sőt épülnek egyszobás lakások úgy is, hogy a mellékhelyiségek egy-egy emeletorra nézve közösek. Ezek az egy- és kétszobás kislakások kiválóan alkalmasak arra, hogy vidéki gazdálkodók pesti utjaik alkalmára maguknak állandó és olcsó szállást biztosíthassanak. Az öröklakások ára, aszerint, amint egy- vagy kétszobásak fürdőszobával és előtérrel 70-110 millióig, az emeletoronként közös fürdőszobával bíró egyszobás öröklakások ára pedig 50 millió korona. E költségek egyelőre csak fele fizetendő be, az is az építés egész tartama alatt mintegy 9 hónapra terjedő részletekben. A további tartozás pedig mérsékelt kamat mellett öt éven át, részletben lesz törleszhető. Az épület a Ferenc József-híd és a Hadik-laktanya között a Horthy Miklós-ut elején épülne s a program értelmében már folyó évi november havában lakhatóvá válnék. A részletekre nézve tájékoztatást nyújt Fischer József kir. tanácsos, építész és Clement Károly erdőtanácsos. Budapest, I. ker., Horthy Miklós-ut 92-94. Telefon: József 85-24. Személyes tárgyalás naponként délután 4-7 óra között.

Gazdasági előadás. Az Egyetemi Mezőgazdasági Hallgatók Egyesülete március hó 2-án összejövetelt tartott, melyen *Majeros József* IV. éves hallgató előadást tartott „A lefolyó tejszámítás ára” címmel. Az előadó alapos felkészültséggel ismertette a lefolyó tejszámítására szolgáló módszereket. Az értékes előadás a hallgatóság élénk tetszését váltotta ki.

A gazdaközönség figyelmét felhívjuk a teljesen átalakított, régi jó hírű *Rémi szállodára*, ahol teljes tisztaság és rend várja a gazdaközönséget. Abszolút féregmentes szobák, gőzfűtés, a szobákban hideg és meleg víz. A gazdaközönségnek a „Köztelek”-re hivatkozva szobánként 20% kedvezményt adunk. *Rémi szálloda, Budapest, VIII. ker., József-körút 4. szám.*

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Mindennemű banküzletek legelőnyösebb lebonyolítása és finanszírozása.

A 42 év óta fennálló *Fischer J. részvénytársaság* zsák- és ponyvagyarat, Budapest, Nándor-u. 31/33., mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljuk. Ponyvakölcsönző-intézet.

Ablaktáblaüveg

és

melegágyi üveg

BIELEK KÁROLY

táblaüveg-nagykereskedés, üvegszél nagyvállalatban.

Budapest, VIII., Mátyás-tér 14.

Fióktelep: VIII., Csoprogly-u. 4.

Telefon: József 25-94

Telefon: József 36-04 (lakás)

Telefon: József 36-04 (lakás)

NYILTTÉR.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

3

művészi fénykép

200 ezer K

ÁCS DUCI

MŰTERMÉBEN

BUDAPEST, KIGYÓ-U. 6.

TELEFON: 48-07

7439

PRIMA
POROSZ SZENET

szállít mezőgazdáknak hitelre is, a
Deutsch-Ungarische Wirtschaftsvereinigung A.-G., Berlin

7330

Budapesti iroda:

VI., Vilmos császár-ut 59., III. 8.

Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet
SZÁMTARTÁSI OSZTÁLYA
(Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: J. 13-90)

AJÁNLKOZIK

KÖZÉP- ÉS NAGYBIRTOKOKNAK

számadás vezetésére, átvizsgálására, évi mérleg, nyereség-vesztégszámla készítésére, adóalapni szolgáló jövedelmi mérleg hitelesítésére és bármely egyéb számtartási vagy számviteli feladatra.

Mérsékelt árak,

szakszerű pontos munka, teljes titoktartás!

II.

Elsőrendű szőlőoltványok

Riparia Portalis alanyon, valamint

hazai sima szőlővesszők

a Földm. Minisztérium által ellenőrzött

emődi telepekről **eladók** Megrendelések eszközölhetők:

Emődi Szőlőtelepítő R.-T.-nél

Budapest, V., Széchenyi-utca 1. szám.

Telefon: 154-44, 154-45

7427

A Köztelek Gazdasági Könyvtár legújabb füzet!

Bonghahertli növények szántóföldi termelése

a csányi dínyve-, a makói hagyma, a ballinkai és fehérvár-osurgói káposzta-, a szegedi paprika-, a nagykörsői saláta- és uborka- és a győri zöldségtermelés.

IRTA: BÄSSEL ELEK

25 ábrával

Ára 22.000 K

„Páris” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Vetőmagnemesítő és Értékesítő R.-T.

Budapest, V., Mérleg-utca 3., III. em.

Vezérigazgató: **SZÉKÁCS ELEMÉR**

7344

Táviratcim: Nemesmag

Telefon: 128-35 és 146-20

Ajánlja tavaszi vetésre eredeti nemesített

Fleischmann-féle lófogu tengerijét

(aransyárga, korán érő, lófogu, bőtermő, rendkívül kedvező morzsolási aránnyal) eredeti nemesített szántóföldi fehér „F” bokorbab-vetőmagot, eredeti nemesített **Székács- és „F” mohar- és köles-vetőmagvakat**

Mezőgazdasági gépek és eszközök,

MOTOROK, MALMOK

Wohanka és Társa Utóda R.-T.

ekék, boronák, vetőgépek, szecs kavágók, repavágók, kukoricamorzsolók, teljes cséplőgarnitúrák

Kérjen árajánlatot!

Minta-raktár Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76.

A SPÁRGA TERMESZTÉSE

gyakorlati tapasztalatok alapján
írta: **LÁZÁR FERENC**
22.000 kor. beküldése ellenében bérmentve szállítja
a "Patria" r.-t. Könyvszállója, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

FIGYELO UJSÁGSZELVENY VÁLLALAT

BUDAPEST
VIII., NAGYFUVAROS-U. 3/A.
Olvasza az összes bel- és külföldi lapokat és megküldi belőle mindazt, ami őnt érdekli.

A CONTINENTAL szálloda

igazgatósága tisztelettel kéri a folyó hó 21-én kezdődő

tenyészállatkiállításra

érkezőket, hogy szobarendeléseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek, mert a nagyszámu előjegyzés miatt a 17-e utáni szobarendelésnek esetleg már nem tudna eleget tenni.

7425

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Rovatvezető: Rege Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaszállítójának jelentése.) 1925. március 9. A budapesti tőzsdén a hangulat nyomott, a forgalom úgy a kenyérmagvak, mint a termények piacán csak szűk keretek között mozgott. Az irányzat valamennyi árunál lanya. Budapesti paritásban kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 78 kg.-os: tiszavidéki 5275-5300, fejmegyei és pestvidéki 5250-5275 K. Buza 78 kg.-os: tiszavidéki 5375-5400, fejmegyei és pestvidéki 5350-5375, rozs 4250-4300, takarmányárpa 3600-3800, sórárpa 4500-4700, zab 4200-4250, tengeri 2400-2450, köles 2600-2700, korpa 2225-2250 K.

Budapesti liszt- és őrleménypiac. („Avena” Mezőgazdasági Termény- és Állattértékesítő R.-T. jelentése.) Március 9. Lanyha irányzat mellett a tegnapi tőzsdén a következő lisztárak fordultak elő: Duplanullás 8000, nullás 7800, kettes 7500, hatos 6200, takarmányliszt 3000, korpa 2200, egyes rozsliszt 6000, 75%-os egységes rozsliszt 5600 K. volt kg.-kint budapesti paritásban, zsákkal együtt. Malomárak: duplanullás 6500, nullás 9400, kettes 8800, hatos 7300 K.

Budapesti takarmányvásár. Márc. 10. (A székesfehérvári vásárigazgatóság hivatalos jelentése.) Rétszéna I. r. 6 130,000, II. r. 6 80,000-120,000, III. r. csomagolásra 35,000-75,000, sarjuszéna 110,000, muharszéna 140,000-170,000, lucernaszéna 180,000-210,000, zabosbükönyszéna 150,000-170,000, takarmányzalma (zab) 120,000, takarmányrépa 50,000-55,000, alomszalma 50,000-75,000, zsupszalma 90,000-100,000, zsupszalma 1 kéve 5000 K.

Budapest, március 9. A **mitakarmánypiac** az irányzat gyenge. Árak: korpa 2400, 8-as takarmányliszt 3400, kenyőly 2500, olajpogácsa 3200, extrahált liszt 1500, szárított

moslék 3500, szárított törköly 3300, szárított répaszelet 1400, malátacsira 2600, lótap 1500, melasz 1400 K. kg.-kint.
Vetőmagvak. A magpiac üzletellen, az irányzat tartott. Viktória borsó 5000-5500, Expressz borsó 6500-7200, biborheremag 4000-4500, muharmag 2000-2100, cirokmag 2000-2100, napraforgó 3200-3400, lenmag 6300-6800, kendermag 5000-5500, lenese 7000-7900, tavaszi búkköny 3000-3200, szőszbúkköny 5000-5100, mák 17,000-18,000, dió 12,000-13,000 K. volt kg.-kint.

Cukorpiac. A kristálycukornak belföldi nagybani eladási ára jelenleg adó és kincstári részesedés nélkül ab gyár kg.-kint 6200 korona. Külföldi cukor mindennagyobb forgalom nélkül jól tartott volt. Német exporteur loko 18/3-18/6, április-május 18/4¹/₂-18/7¹/₂, május-június 18/6-18/9, cseh finom kristály loko 18/3-18/6, május-június 18/6-18/9, június-július 18/7¹/₂-18/10¹/₂, Jáva május-június 18/6-18/9, június-július 18/3-18/6, július-augusztus 18/1¹/₂-18/4¹/₂ shilling.

Külföldi tőzsdék. Chicago, március 7. (Terménytőzsde.) Az irányzat lanya. Buza májusra 663.7, júliusra 596.7, szeptemberre 549.8, tengeri májusra 507.4, júliusra 517.8, szeptemberre 513.8, zab májusra 352.2, júliusra 365.1, szeptemberre 363.4, rozs májusra 593.1, júliusra 526.8, szeptemberre 479.4 cent volt q.-kint. — New-York, március 7. (Terménytőzsde.) Az irányzat lanya. Őszi vörös buza 72.1, kemény 716, tengeri 530.6, liszt 980.6 cent volt q.-kint. — Saaz, március 7. A komlópiac a hét folyamán kisebb forgalom volt észlelhető, lanyhuló árak mellett, mégis a hét vége felé a helyzet annyira megjavult, hogy március 6-án kisebb tételeknél ismét 3900-4000 eK.-ás árat értek el. Március 7-én a piacon kötés egyáltalában nem jött létre, a készletulajdonosok magatartása azonban bizakodó. Arlemorzsolódás esetén nagyobb tételek eladására egyáltalában nem mutatnak hajlandóságot, mint az elmúlt hetek folyamán.

Budapesti vágómarhavásár. 1925. évi március hó 9-én. Felhajtás 514 darab nagy vágómarha. A vásár irányzata lanya volt, az árak valamelyest olcsóbbodtak. Eladatlannul visszamaradt 66 drb nagymarha. Következő árakat jegyezték kg.-kint élőszuliban: Bika, jobb minőségű 10,500-13,500, kivételesen 14,000-14,500, bika, silányabb minőségű 6500-10,000, tarka hizott ökor, jobb minőségű 12,500-15,500, kivételesen 16,000-16,500, középminőségű 7500-12,000, alárendelt minőségű 5500-7000, magyar tehén 7000-13,000, kivételesen 13,500, tarka tehén 5500-14,000, kivételesen 14,500-15,000, bivaly 6000-8500, növendék 5000-11,000, kison-tozni való 3000-5000 K.

Budapesti szarvómarhavásár. 1925. március 6. Felhajtás: 400 drb élő belföldi szopóborjú. A vásár élénk volt, az árak nem változtak. Jegyzett árak: Élő borjúk: Belföldi szopós: I. rendű 19,000-20,000, kivételesen 21,000, II. rendű 17,000-18,000 III. rendű 15,000-16,000 K.

Budapesti juhvásár. 1925. március 9. Felhajtás 126 darab juh, ugymint 126 darab kiverő és anyajuh. Jegyzett árak: Kg.-kint élőszuliban: kiverő és anyajuh 7000 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepiének jelentése.) A ferencvárosi nyílt és zárt vásáron a felhajtás 3200 darab, melyből eladatot 2800 darab. Árak: prima urasági 20,000-22,500, prima szedett 21,000-21,500, közép 20,000-21,000, könnyű, jobb 19,000-20,000, könnyű gyengébb 17,000-19,000, öreg urasági 20,000-21,000, öreg szedett 19,000-19,500, sonkamalac 20,000-23,000, sovány sertés ára páronként 60-90 kg.-ig 18,500-19,000, 90-120 kg.-ig 19,000-19,500, 120-160 kg.-ig 18,000-19,000, öreg urasági koca 18,000, malac hathónapos 16,000-18,000, zsir nagyban 26,000, szalonna nagyban 21,500, hus 28,000-30,000, szalámihus 26,000-27,000, hasított felsértés 22,000-24,000 K. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízalására sertéseket elfogad és olcsó előleget folyósít.

Gyapjú. A gyapjúpiac üzletellen, az elővételi üzlet még nem fejlődött ki a nagy pénzszűke miatt.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 5400-5800, tejszínhab literje 42,000-60,000, tejfel literje 20,000-28,000, vaj kg.-ja 85,000-120,000, nagyban 78,000-82,000, tehénturó kg.-ja 14,000-18,000, juhturó kilogrammja 36,000-40,000, hazai ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 80,000-90,000, nagyban 60,000-65,000, hazai grói sajt kg.-ja kicsinyben 70,000-75,000, nagyban 50,000-54,000, hazai trappista sajt kg.-ja kicsinyben 48,000-50,000, nagyban 32,000-36,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: ezer K-ban. Csirke, drb.-ja 25,000-60,000, tyúk drb.-ja 65,000-100,000, hizott ruca kg.-ja 45,000, hizott pulyka kg.-ja 34,000-36,000, libamáj kg.-ja 100,000-170,000, lud-zsir kg.-ja 65,000, tojás darabja 1000-1500 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty Ia kicsinyben

45,000-50,000, nagyban 38,000-50,000, ponty IIa kicsinyben 30,000-40,000, nagyban 25,000-35,000 K.

Zöldség és gyümölcs. Árak kilogrammonként a budapesti piacon: Sárgarépa 2000-4000, petrezselyem 2000-5000, zeller 4000-8000, kalarábé 3000-5000, vöröshagyma 4000-5600, fokhagyma 28,000-40,000, cékla 2000-4000, fejeskáposzta 3000-5000, kelkáposzta 4000-7000, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint 3800-4000, nagyban q.-kint 310,000, fehérburgonya kicsinyben kg.-kint 1400-2400, nagyban q.-kint 135,000, karfiol 12,000-20,000, torma 14,000-40,000, sóska 30,000-50,000, spenót 7000-12,000, champignon-gomba 60,000-90,000, alma 7000-24,000, körte 15,000-24,000, szőlő 40,000, dió 16,000-24,000, gesztenye 10,000-18,000 K.

Bor. A borpiac mult jelentésünk óta változatlan.

Szesz- és szeszitalok. A szeszletet változatlan.

Zürich, márc. 9. (Devizazárulat.) Budapest 0'0072, Berlin 123'75, New-York 519'25, Bécs 73'20, Prága 15'40, London 24'78, Páris 26'86, Milánó 21'32¹/₂, Belgrád 8'40, Bukarest 2'5625.

Egy aranykorona értéke ma a dollár hivatalos jegyzésének pénzfolyamán számítva 14,616 papirkorónával egyenlő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. B. A talaj minőségét a kérdésben foglalt leírás alapján megítélni nem lehet. Miután Kunhegyes határának talajai eredetüket tekintve a hortobágyi medence körzetébe tartoznak, akár csak Karcag, Kisújszállás és Fegyvernek, a hortobágyi medence talajtani felvétele pedig mindeztől nem készült el, így ma még hozzávetőlegesen sem állapítható meg, hogy az az állítólag szikmentes, lapályos, szurkos, fekete föld milyen termőtalajt adhat. Annyi kétségtelen, hogy az Alföldön a szurkos, fekete földek rendszeren a szikések társaságában vagy tözsomszédságában fordulnak elő és a nehéz művelésű, de céltudatos műveléssel és trágyázással az elég jó termőföldek közé tartoznak. Amde éppen a céltudatos művelés és trágyázáson fordul meg a siker feltétele. Ez pedig csak a talajnak közelebbi ismeretén épülhet fel, amelyet csakis helyszíni felvétellel és ezzel kapcsolatos talajvizsgálatokkal lehet megállapítani. Ismeretlenül az ilyen bérletbe belemenni legalább is kockázatos. S. E. dr.

M. K. B. A birtokos és gazdatiszt közti jogviszony szabályozásáról szóló 1900. XXVII. t.-e. 27. §-a rendelkezik az okleveles gazdatisztok címhasználatáról. Eszerint gazdasági intézői címet csak okleveles gazdatiszt használhat. Mivel nem okleveles gazdatiszt, ezek szerint a gazdasági intézői címet nem használhatja. F. E.

B. I. J. sz. A földbirtokreform folytán állását veszített gazdatiszt a földbirtokostól kártérítést, vagy végkielégítést nem igényelhet.

Cukorgyar-gazdaság. A kértedett kedvezmények már rég megszűntek. K. H.

N. Z. dr. Méltóztassék kérdésével a M. Kir. Paprikakisérleti Állomáshoz (Kaloecs) fordulni. Szek.

B. V. Detk. Körülbelül 3 KW-os dynamó hajtására mintegy 5 lóerős motor szükséges. Ily kicsiny motornál a tüzelőanyagköltség nem játszik döntő szerepet. A benzínüzemnek oly nagy előnye vannak a petróleum- és szivőgázüzemmel szemben, hogy azokról kár lenne lemondani az ily kis gépnél a tüzelőanyagköltségben elérhető csekély megtakarítás kedvéért. Tehát a benzínmotor beszerzését ajánljuk. H.

„Lónyirógép”. A nálunk forgalomban levő külföldi gyártmányú ily gépek mind jók. Különbőség az árban azért van, mert egyik kisebb, másik nagyobb. Kezelése mindegyiknek egyszerű, kocsisra bízhatók. Két ember szükséges mindegyik tipushoz. Műszaki tizletekben (pl. Geitner és Rausch, Kann és Heller, Bárdos és Braehfeld) kaphatók. Leghelyesebb, ha néhánytól pontosan részletezett árajánlatot kér és azok alapján választ. H.

R. I. dr. Keresztespüspöki. Szarvasmarhát hízalásra súlygyarapodás háromnegyed részéért lehetne vállalni. Ebben az esetben valószínűleg az erő- és szalastakarmány megfelelő értékesítéssel járna. O. J.

F. A. Balassagyarmat. Augusztus elején csépelet gabona október 1-ig rendszerint 2%-t, februárig pedig 3%-t veszít sulyából beszáradás után. Csövestengeri beszáradása áprilistig, keményszeműnél rendszerint 15%, puhaszeműnél 18 százalékra tehető. A szem és a csutka morzsolási aránya nagyon változó, azonban 20-30% között szokott ingadozni. O. J.

H. L. Gyöngyöspata. 1. A kértedett eke hivatalos kísérletek eredményei szerint számbavehető előnyökkel nem bír. 2. A kértedett gép nincs gyártás alatt. Kapható azonban egy hozzá igen hasonló, gyakorlatilag jól bevált, németgyártmányú motoros kapológép, mely 24 lóerős,

CSICSÓKA-VETŐGUMÓ

s az összes mezőgazdasági magvak beszerezhetők a

Magyar Magtenyésztési R.-T.-nál

Budapest, IV., Szép-utca 1. szám

Telefon: József 148-28, 148-29

Sürgőnycim: Granarium

7426

F&S GOLYÓSCSAPÁGYAK

Telefonok J. 39-02, 51-99 VECSEY JENŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, KISSTÁCIÓ-UTCA 11. SZÁM

Sürgőnycim: VECSEYÉK.

ára (ab gyártelep) 2000 dollár. Amennyiben ez a gép közlebről érdekli, szívesen adunk róla további tájékoztatást.

H.
S. M. Tolnanémeti. A rajzban megküldött és leirt szerkezetet semmi esetre se tartjuk alkalmasnak arra, hogy a mezei vasutat helyettesítse. 2,5-3 m. átmérőjű henger vontatása gyakorlatilag olyan hátrányokkal is járna, melyek lefontják a fennálló előnyöket. Ami a sárban való használhatóságot illeti, nem szabad elfeledni, hogy a sárban nem csak a jármű haladása nehéz, hanem a vontató állat is.

H.
F. A kérdéshez alaposan a terület ismerete nélkül nem lehet hozzászólni. Kevés vízzel való öntözés nem lesz rentabilis, mert ha a legnagyobb szárazság idején nem lesz elegendő víz, akkor a permetező öntöző drága berendezése nem fizetheti ki magát. Permetező öntözés nálunk is van elég. Mindenesetre ajánljuk, hogy hallgassa meg a kulturális hivatal kiküldendő mérnökét. A műtrágyázást illetően a következő, kiadóhivatalunknál is megrendelhető munka ad bő felvilágosítást: Dörner Béla, Kereskedelmi trággyák.

H.
N. M. Tiszavárkony. A leirt gép excentrikusan (könyök-tengelyre) szerelt kapatestekkel működő, fogatos kapálógép lenne. A Kőszegi-féle motoros kapálógép első kiviteli alakja így elv szerint készült, de később szerkezetiileg teljesen átférmelődött, mert az excenter vagy könyöktengely a legkedvezőtlenebb megoldási módot adja. Fogatoserőre alkalmaszva még jobban előtérbe nyomulnának ezek a hátrányok, miért is a szóbanforgó gép gyakorlati megvalósításra semmi esetre sem alkalmas.

H.
H. R. Zalaszentjakab. Jelzett cikkei a „Köztelek”-ben nem közölhetők.

H.
B. L. A köles használható a zab részbeni helyettesítésére, mivel étrendi hatása nem rossz, a két takarmány keményítő-értékében és emészthető fehérjetartalmában különbség nincsen. Szoposbáránynál nem ajánlatos a zab közé konkolyt vagy napraforgópogácsát keverni, a konkolyt saponintartalma, a napraforgópogácsát magas szabad zsírtartalma folytán. Ellenben nem hátrányos, ha a zab fele fokozatosan kölessel helyettesítetik. Hasas anyagbirkákkal jó széna mellett fejenként és naponként 250-500 gr. kölesdara etethető.

K. J. Turkeve. A hüvelyesen, zöld állapotban értékesíthető borsófajták közül szántóföldi termesztésre alkalmas cukorborsófajták, vagyis amelyeknek magja érett állapotban is sima-felületű, gömbölyű marad a: *De Grace, Petit Pois, Folger, Májusi korai, Eclipse, Express.* Ezek közül korai érésük folytán az utóbbi három vehető figyelembe. A kifejtő- vagy velőborsók, vagyis az érett állapotban tőporódott magvú borsófélék közül az: *Amerika csodája, Daisy, Senator, Gradus, Telephon* alkalmasak nagybani termesztésre zöld állapotban fogyasztás céljából, de ha ez a termés nem konzervgyárak részére történik, könnyen megesis, hogy olyan időszakban, amikor sok kerül belőlük piacra, csak nagyon olcsó áron adható el a termés. Ezért biztosabb, ha e borsófajták szántóföldi vetése magtermelés céljából történik. A termés átvételére előre leszerződve, a Magyar Magtenyésztési R.-T. Budapest, IV. ker., Széputca 1. és a Selecta Magtermelő R.-T. Budapest, IV., Váci-utca 27-29. foglalkozik borsómag termeltesítésével. A termelés céljaira a magot a vállalat adja, de ez esetben természetesen kiköti, hogy a zöldfogyasztásra a termést nem szabad értékesíteni. Az *alacsony növésű* borsófajták (*De Grace, Express, Eclipse, Amerika csodája, Daisy*) 20-40 cm. sortávolságra vetendők és kat. holdankint 60-80 kg. vetőmag kell belőlük, a *magasabb növésű* borsófajták (*Petit pois, májusi korai, Folger, Gradus, Senator, Telephon*) 40-50 cm.-re vetendők és kat. holdankint 40-50 kg. magot kell belőlük vetni. A cukorborsók magtermése kat. holdankint 7-8 q, a velőborsóké 8-12 q száraz mag, a zöld hüvelystermet nagy átlagban e mennyiségek kétszeresére lehet számítani. E borsófajták termeléséről a „Köztelek” 1924. évi 23. számának 298. oldalán Lázár Ferenc tollából egy részletes közlemény jelent meg. Szíveskedjék azt elolvasni. A *Fehérheréből* a „Köztelek” egyik legutóbbi számában, a szerkesztői üzenetek rovatában adtunk tájékoztatást. A silányabb talajokon is megterem és ott, hol a lóhere, vagy a lucerna jól díszlik, nem érdemes vetni. Magtermése kat. holdankint 2-3 q lehet, takarmánytermése kevés és csak legelőhasználatra alkalmas. A *nyulszapukát* csak olyan talajokon vetjük, amelyeken már hereféle sikerrel nem termelhető, ilyen helyen nagyon hasznos növény, mert talajjavító és takarmánytermésével hasznosítja a silány területeket. Kat. holdankint 1,5-3 q magtermést adhat, szénatermése a talaj minősége szerint 15-30 q között váltakozhat. Csak egy kaszálást ad, azután legelőt, ha csak legeltetésre használják, akkor 2-3 évig is megél, de ha kaszálják, akkor csak egy évig ad haszonvételt.

„AVENA” Mezőgazdasági Termény- és Állattértekesítő Részvénytársaság
Szarvasmarha-, sertés-, borju- és juhbizományosok.

SZÁLLITMÁNYOK CIMZENDŐK:
Marha-, borju- és juhszállitmányok: „Avena” R.-T., Budapest-Ferenováros, Marhavásártér.
Sertésszállitmányok: „Avena” R.-T., Budapest, Ferenováros, Sertésvásártér.

KÖZPONTI IRODA:
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 38. SZÁM.
TELEFON: 63-43, 63-44 7404

Kérjen árjegyzéket a gazdasági könyvvelti nyomtatványokból
„PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

Világszabadalom!
Forró nyárban sem kell jég,
ha húst, tejet, tojást, sőt stb.

Önműködő A-S géppel hűt
mely ily bámulatosan egyszerű:

Gellért Ignác és Társa
Budapest, V., Kékháry-u. 4.
Telefon: 12-91
Wien, III., Kegelgasse 27.

Szőlőhöz CSEPEL
Gyümölcsfához ARBOR

Cukorrépa-hoz GLOBUS
Burgonya-hoz PAX

gyártja: **WEISS MANFRED**
ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
CSEPEL 7173

Részletes árajánlattal készséggel szolgál és kívánatra vételkötelezettség nélkül díjtalanul a helyszínen bemutatja

AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Géphereskedelmi R.-T.
Budapest, IV., Egyetem-utca 1. sz., I. em.
Telefon: József 153-54, József 153-76, József 125-79

Ültessen gyümölcsfát!
Unghváry József
Faiskoltája
Czepléd
Budapesti irodája
VI. Andrássy ut 56. Telefon 162-72.
Kérjen árjegyzéket

A burgonya termelése és nemesítése
2-ik. lényegesen bővített kiadás, 40 ábrával, 1 műfellekllettel. Irta: Heke László. Ára 42.000.- korona és külön a postaköltség.
„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Saborsky Ede és Társa
Budapest - Wien

szarvasmarha-, sertés-, borju- és juhbizományosok

IRODA K: Sertésvásártér, telefon: József 18-80
Heke László, telefon: József 18-80
Saborsky János lakásának telefonára: József 44-17
WIEN IRODA: III., St. Marx.
Telefon (interurban): 81
Küldemények címzéso: Budapest, Wien, St. Marx
Budapest-Sertésvásártér

DUTALAN VÁBARI JELENTÉSEK 1023

SABORSKY JÓZSEF és FIAI R.-T. Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 14.
Érdeklözésben: Josef Saborsky & Söhne wienl céggel

Foglalkozik: ÉLŐ ÉS LEÖLT SZARVASMARHA-, BORJU-, JUH- ÉS SERTÉSBIZOMÁNYI ELADÁSSAL ÉS BIZOMÁNYI VÉTELLEL

Élősértésküldemények cimzendők: Budapest-Ferenováros, Sertésvásár
Élő szarvasmarha-, borju- és juhszállitmányok cimzendők: Budapest-Ferenováros, Marhavásártér
Husküldemények cimzendők: Budapest, Központi Vásárosarnok

TELEFON: Városi iroda (interurban) József 120-25 • Sürgőnycim: ALBIZ BUDAPEST • TELEFON: Sertésvásáron (interurban) József 18-16

MOST RENDELJEN ESŐT
JÖVŐ NYÁRÁRA GAZDASÁGÁBA

PHOENIX és ZALA öntözőberendezés stb.
a Mezőgazdasági Öntöző R.-T.-nál
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz., II.
Telefon: 28-36, 201-34 5827 Távirati cím: Zalaphoenix

Trifolium Magkereskedelmi és Kiviteli Részvénytársaság, Budapest, V., Akadémia-u. 1.
 Sürgőncim: Rozula
 Telefon: 194-61 és 171-50

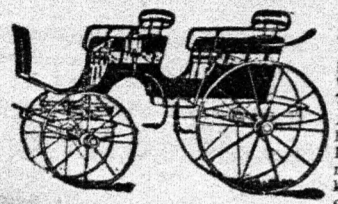
VETŐMAG-szükségletének beszerzése előtt kérjen árat!

Dunántulon 400 magyar hold szántó, rét stb.-ből álló 7421

igen termékeny birtok

örök áron eladó. A birtoka földbirtokreform-eljárásán már keresztülment. Gazdasági épületeken kívül tíz szobás urilak egyholdas parkkal, bő élő- és holtfelszerelés. Vasut, posta helyben. Ügynökök kizárva. Komoly vevők jelentkezzenek „Dunántul 400-7421” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Villamos-
 berendezéseket, telepeket, házi telefon- és jelzőberendezéseket tervezünk, építünk és karbantartunk. **Rádió-berendezéseket**, szerelési anyagot, izzólámpát raktárról szállítunk
 Hoffer és Szommer műszaki és elektrotechnikai vállalat
 Budapest, VI., Eötvös-u. 29. 1575 Telefon: 49-03

Aleppitattott 1892-ben ZUPKA ANTAL autókároszerelő- és kocsigyár, Budapest, VIII., Illés-utca 17. sz. Telefon: József 48-06
 Állandó raktár új és használt kocsikban. Kocsik javítását, felnyozását, újra való kárpitozását jusszám elvállalom. 7200/1

A tenyésztő- és gépkiváló részvesz

A Magyar Föld Részvénytársaság sarkadi béruradalmában a következő **vetőmagvak** eladók:
 Nemesített „F” lófogó, Fleischmann-féle utántermésű, Puttyi, cinquantinó és fehér gyöngy-

tengeri lucernamag
 államilag oltalmazott fehérbárca 7312
 a Magyar Föld R.-T., Budapest, V., József-tér 1. Telefon: 76-60

GAZDASÁGI NYOMTATVANYOKBÓL
 árjegyzéket köld a „PÁTRIA” nyomda r.-t. nyomtatványkiszárló osztálya, BUDAPEST, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

Törv. védve

LUKRECIA

Lószerszám-festő és impregnáló

általánosan elismert, legtekélyesebb és szolidan kalkulált legelőnyösebb **szerszámkenőcs**. Kb. 5, 12 1/2 és 25 kilós bádogkannákban kapható.
 Gyártja és szállítja: 7347

Répmag

sárga olajbogyó, 12 éven át szelektálással nemesített takarmányrépmag legalább 50 kilogrammos tételekben eladó. Fajazonosság, csiraképeség, tisztaság garantálva.

Tömörkényepéteri gazdaság
 vasut és posta: Kistelek 1038

Muraközi igás tenyészkanakák, tenyészmenek, választott csikók ismét kaphatók magyar határállomásra állítva, esetleg közvetlenül a tenyésztőknél közvetítjük.

E. VAJDA (ezelőtt: idősebb HEINRICH MÖR) lónagykereskedés és lóvásárló-ügynökség ČAKOVEC (Csáktornya) Medjimurje, Jugoszlávia.
 Sürgőncim: VAJDA Čakovec Jugoszlávia. 7125

KAUFMANN és TÁRSA
 szarvasmarha-, borjú-, juh- és sertésbizományi üzlet
 Budapest, Baross-tér 14., földszint (Keleti p. u. mellett) 1055
 Irodai telefon: József 41-91
 Sürgőncim: „KAUFMANN, BUDAPEST, BAROSS-TÉR 14.”
 Tehénoszt és járműökrtelep:

VII., Bibor-utca 12. Telefon J. 21-65

SZÁLLIT VESZ

fehér erdélyi import fiatal **járműökröket**, továbbá megrendelésre fiatal járműbivalyokat és valódi törzsi és szászregényi **szilaj-tinókat** legjutányosabb napi árban.

prima tenér, bas-tard és verestarka **járműökröket**, továbbá elsőrendű hasas és friss borjas tehéneket, tenyészüzöket, anyakocákat, anyabirkát és mindentféle **vágómarhát**.

36 drb számfeletti ló, 300 drb 1 1/2 éves koca sertés és 9 drb 3 éves magyar fajta hasas üsző eladó a Szatmári püspökség pusztahidvégi gazdaságában, állomás és posta Poroszló, Heves m.

GOLYÓSCSAPÁGYAK
 minden méretben raktáron. Javitást vállalunk.
TRANSMISSZIÓBERENDEZÉSEK
 tervezése és szállítása.
 Mindennemű üzemszükségleti cikk.
JAUSZ TESTVÉREK
 Budapest, VI., Teréz-körút 37. Telefon: 150-44 1807

Apermetező
 lelke a szelen.
 Ha biztos akar lenni abban hogy jót kar, ügyeljen a

Vulkán védjegyre.

Vulkán szelepek, Vulkán tömlők
 mindenütt kaphatók.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON SHUTTLEWORTH

Egy állandó öserő áramlik állandóan gazdasága telett

A SZÉL!

Ne engedje el kihasználatlanul!

Magyarország szélstatistikája a legkedvezőbbek egyike: 300 szeles nap.

Kérjük tudakozódják szélmotoraink felől:
 Halápy Oszkár ur Érd; gr. Zichy Rafael ur Felsőszentiván; Jakabffy Dező ur Pusztacség; Weber Aladár ur Ballószeg; Voigt Vilmos ur Örkény uradalmainál stb. stb.

Ingyenerő! 7153 **Ingyenvilágítás!**
 Minden felvilágosítást díjtalanul adunk!

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T.
 Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57. szám.

Terra MAGKERESKEDELMI ÉS KIVITELI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 BUDAPEST, V., BALATON-UTCA 16. SZÁM, LIPÓT-KÖRUT MELLETT
 Levélcím: Budapest, 5., Tözségi, Postaútk 59.

Telefonszám: 34-99 és 32-58
 Sürgőncim: „Terramag Budapest”

Ajánl: a legmegbízhatóbb minőségben takarmányrépa-, cukorrépa-, lóhere-, lucerna- és egyéb gazdasági vetőmagvakat.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve köld

A Mikosdi Magnemesítő Uradalomban tökiválasztás útján éveken át nemesített Prof. Wollthmann-féle

vetőburgonyát

Mikosdpuszta állomáson vagonba rakva, vagy helyt átvéve métermázsánként napiár + 50% árban ajánlunk. Megrendelések a vételár előzetes befizetése mellett **Zalavölgyi Iparművek Részvénytársasághoz, Zalaszentgrótra** intézendők.

ÓVAKODJUNK SILÁNY UTÁNZATOKTÓL

„IRUS-MŰVEK“ MAGY. KÖZPONTI MŰSZAKI IRODA
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 21.
Sürgőnycim: „MIRUS“
Telefonszám: 97-62

Specialitásként szállít azonnal a legjobban bevált szab. eredeti **„IRUS“** darálókat és MALOMBERENDEZÉSEKET „Nordmühlbau“ hámozógépeket az összes gazdasági magvak, szalás és rostos termények feldolgozására

Továbbá szállít **NEUMEYER** Herkules **motorekékét** 4- és 3-vasu szivógáz-, petróleum- és benzinüzemre
A modern technika legelőkeltebb alkotása
Szánt Arat Csépel Vontat
Elsőrendű referenciák 874 Legmesszebbmenő jótállás

Vetőárpa

a legismertebb edzett és szelektált magvak utántermése, 95-100% csirázási eredménnyel a **Magyar Cukoripar R.-T. szerencsi cukorgyári gazdaságából**, amíg a készlet tart, kapható.

Feltételek: a rendelés és ezzel egyidőben történő fizetés napján érvényes legmagasabb budapesti sörárpajegyzés árfolyamához 25% felár alkalmaztatik.

Zsákokat a vevőnek kell küldeni.
Közelebbi felvilágosítást nyújt a **Magyar Cukoripar R.-T., Budapest, V. ker., Zrínyi-utca 14. szám.**
Telefon: 32-23, 38-67 7424

Schlick-Nicholson Gép-, Waggon- és Hajógyár Részvénytársaság

Budapest, VI., Váci-ut 45-47. sz.
Tévirati cím: SCHLICKNICHOLSON

Gazdasági lokomobilok 3, 3½, 5, 6, 8, 12 HP nagyságban. Magánjáró lokomobilok 5, 6, 8 HP nagyságban. Cséplőgépek 800, 900, 1000, 1070, 1225, 1370, 1525, 1670 mm dob-szélességben. „Nemzeti“ páratlan soru vetőgépek minden nagyságban. „Gloria“ páros soru vetőgépek minden nagyságban. Ásványi szabadalmazott tengeriszártépőgépek

Egyéb gyártmányok: Gőzgépek, Gőzkazánok, Nyersolajmotorok, Szivógázmotorok, Waggonok, hajók, jéggyári és hűtőházi berendezések. 7407

Egyedi kiválasztás útján nemesített, államilag elismert **Präsi-dent Krüger** vetőburgonyára előjegyzéseket elfogadunk. Megrendeléseket az előjegyzések sorrendjében teljesít: **Mándy Sámuel és Géza uradalmi jószágigazgatósága, Nyirbátor.** 7369

TÖZEGKORPÁT
ALOMTÖZEGET
légszár állapotban azonnal szállít a **TÖZEGKITERMELŐ R.-T.**
Központi iroda:
Budapest, VI., Terező-körut 26.
(Pyramis helyiségekben)
Telefon: 65-48, 65-49, 65-50
Intorbán: 196-87
Termelőtelep és gyár:
Fonyód (Ronyó u.) 7198

Tenyész- és mindenféle **haszonserléseket**

telkimerítésen értékesít és beszeréz: 1751

Sárkány Rezső
sertésbizományos

Budapest, VIII. Csepregy-u. I.

Költőgépek

75- és mellékkerosó forrás céljaira berendez minden országban a közismert **Nickerl és Társa, költőgépgyár** Magyarországi vezérképviselet:
Kuh József, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 53
Kérje díjmentesen a II. számú árjegyzékét 7422

Eladó anyatövek után termelt sárgaolajbogyó takarmányrépamag

kg.-kint 17.000 koronáért, vevő zsákjában, vagy a zsák árának felszámítása mellett.
Káptalanú jószágigazgatóság, Czirkópuszta, u. p. Kótpusztá. 7394

Sikerült Svájból 50 darab szimmentáli tenyész bikát

importálnunk, melyek március hó vége felé érkeznek meg és április hó elején kerülnek eladásra. Mődünkben áll gazdáknak jutányos árt szabni és esetleg augusztusig terjedő fizetési kedvezményt nyújtani. Jelenközvetek előjegyzésbe vesszük. **Klein Testvérek, Celdömök.** 7420

Eladó nagyobb mennyiségű óriási szürke

MAMMUTH TÖKMAG

kilogrammonként 25.000 koronáért. **Gyulaházi Miklós, Nyiregyháza, Szarvas-u. 22. sz.** 7389

Eladó

I. o. egyéves, gyökeres **Riparia Portális-vessző** és 2-éves gyökeres oltvány. Furmint, mézes. **Jedinák Jánosnál, Szentendrén.** 7418

Mangalica tenyész kocák

50 darab hasas, átvészelt, 1½ éves tenyész kocas, májusban hadzonak, 140 darab 10 hónapos tenyész koca eladók többesrészben első díjakkal és a nagydíjjal kitüntetett tenyésztelemből. **CSOBAI JÓZSEF GAZDASÁGA, Csoba, Szabolcs m. Vasútállomás: Tokaj.** 7244

Fiatál, kágóképes montafoni tenyész bikát

keres megvételre **Farkassmándi Gazdaság, u. p. Sárosd.** 7400

Eladó egy Magyar Államvasut gyártmányu, 14 lóerős, alacsony, magasságú, félstabil, üzemi képes gőzgép és egy üzemi képes **Stock**-motor, újrendszerű 52 lóerős benzines szántógép. Érdeklődni lehet **Uradalmi Felügyelőségél, S o m o g y s o b,** vasútállomás és posta. 7412

Nyári legeltetésre

300 darabig bérmarhát vállalunk. Megkeresések **Pusztaszentiváni gazdasághoz, Budapest, IV., Eskü-tér 6.** intézendők. 7408

A legjobb olasz gyártmányu 25 HP

Romeo-traktorok

3-as ekével, megérkeztek

VOLANTE Automobilkereskedelmi Részvénytársaság

A Lancia és Bianchi gyártmányu személy- és teherautomobilok magyarországi vezérképviselete 7394

Budapest, VI., Jókai-tér 10. szám. Telefon: 58-05

A Magyar Cukoripar R.-T. szerencsi cukorgyári gazdasága, alkalmas terület hiányában, régi

racka-juhászatát

megszünteti és eladja öreg kosait, kosbárányait, anyáit stb. Ugyancsak eladásra kerül Szerencsen több számfeletti nehéz kanca és herélt ló is.

Érdeklődők nevezett vállalat központi irodájában Budapest, V., Zrínyi-utca 14. sz., vagy a szerencsi cukorgyári gazdasági felügyelőségénél bővebb információt nyerhetnek. 7428

„KÖRTING“ 12 LÓEREJŰ 3-VASU MOTOREKE A VILÁGHIRŐ KÖRTING-GYÁR SZABADALM. GYÁRTMÁNYA!
 Szántáson kívül kisebb cséplőgép vagy takarmányozógépek hajtására használható. • Gondos német munka, elsőrendű anyag! • Precíziós motor, tehát gazdaságos üzem!
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80. SZÁM.

Eladó tehenészet

Bérelt megvásárlása miatt Bibó Dezső felsőbogarédi bérgazdagságában 70 db elsőrendű friss fejű, borjas és vemhes bonyhád-azimmentált tehenek és úszók eladó. Részletes felvilágosítással szolgál Bibó Dezső bérgazdagság, Saunypusztó, u. p. Enying (Veszprém megye). 7417

Makói dughagyma

fajtiszta, valamint **hagymamag** szavatolt csiraképeséggel, éppúgy **édesnemes tormadugvány** a legolcsóbb napi áron.

Áruforgalmi R.-T., Makó
 Postafiók: 18. Telefon: 48
 Sürgőnycim: Mándi Makó 7197

Kész ablakok és ajtók

minden méretben, lakó- és munkaházak részére, épülő szőlő kivételben, tehát nem olyan, mint a forgalomban lévő raktári készítmény, vasalva és alapozva, bármily mennyiségben azonnal kaphatók.

HUFNAGL IMRE asztalosárnyékokban
 BUDAPEST, VI., KARTÁCS-UTCA 27. SZÁM
 (A, B, C, J és F villamosokkal Nyugati pályaudvartól órákig megálló) 7419 Telefon: 103-23
 Készletek vonatkozó árral felhívásra díjmentesen küld.

Rácsos kapu, ablak

Bajor Ignác
 Budapest, V., Váci-ut 16.
 Telefonszám: 14-37 1562

Szőlőoltvány- és vesszőeladás.

A Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T. érdekkörébe tartozó szőlőtelepeken (Ecséd, Kállósemjén, Hatvan, Naszály, Emőd) különféle államilag engedélyezett és ellenőrzött **RIPARIA PORTALIS** alanyon levő

egyéves szőlőoltvány továbbá hazai **sima szőlővesszőfajok** kerülnek eladásra.

A részletes eladási feltételekről felvilágosítást nyújt, előjegyzéseket, valamint megrendeléseket elfogad a **Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T. gazdasági osztálya**
 Budapest, IV., Egyetem-utca 2. szám, I. emelet.
 Telefon: József 154-52 7391

KEMNA J. GŐZEKEGYÁR

Budapesti iroda: VI., Vilmos császár-ut 51.
 TELEFON: 91-21
 SÜRGŐNYCIM: KEMNA 9121 BUDAPEST

Breslauer törzsgyáram **gyárt és szállít** azonnal, vagy a legrövidebb idő alatt saját gyártmányu, szabadalmazott

forrógőzekekészleteket

új, vagy használt, de gyárilag teljesen kijavított, szavatoltan üzemképes állapotban. Továbbá általánosan elismert, saját gyártmányu

tárcsásboronás Kultivátort

5 méter munkaszélességgel 16-os, 20-as és 24-es készletekhez és 275 méter munkaszélességgel 10-es, 12-es és 14-es készletekhez. Kapható továbbá mindenféle

ráakasztó- és szántókészülék valamint legújabb szabadalmazott

altalajturó

törés elleni biztosítással. Azonkivül kaphatók saját gyártmányu **forrógőzuti hengerek, motoros utihengerek** minden nagyságban és súlyban, legújabb szabadalom szerint.

Itt Budapesten állandóan dusan felszerelt raktáram van mindenféle **Kemna-géphez szükséges alkatrészekből** és **gőzesodronyokte-lekből**. Szíves megkeresésekre minden megkívántató felvilágosítással azonnal szolgálunk.

Hungária-drótfonatok

a legolcsóbbak és legtükrözősebbek. 7154
 Egyedüli gyártója: **HAIDERRER SÁNDOR**
 sodrony-, szövet-, fonat- és korlátszövőgép
 Budapest, VIII., Üllői-ut 48/5.
 Fiók: Budán, II., Fő-utca 59.
 Képzették leges és bérmentre.
 kátrányozott tűskés-drót alkalmi áron.

TRIÓRÖK

marott sajtokkal minden gabona tisztítására. **Cséplőgép-szíták**

Triórök mindenféle lyukasított lemezek. **Vetőmagtisztítótelepek**
Lucerna- és lóheretisztító triórök
STAHEL és LENNER triórök és lemezlyukasítógyár részvénytársaság
 Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46. sz.

Hirdetmény.

Nagykanizsa r. t. város csemetekertjében kb. **108.000 darab különféle növény** (sorfa, dísz- és sövényeserje stb.) folyó évi március 14-én árverésen eladásra kerül. Venni szándékozóknak a gazdasági hivatal válaszbélyeg ellenében részletes felsorolást küld.
 Nagykanizsa, 1925. évi március hó 4-én.
 7418 Polgármester.

Gyérey Richárd tolnaozori béruradalmának növénynevelő üzemé, Alsóbogárd, u. p. Ozora a koránérő, bőtermő, államilag elismert

Gyérey-féle fehér lófogu tengerire

megrendeléseket elfogad és azt **azonnal szállítja**. A tengeri érési ideje szeptember közepe és így utána buza igen kedvezően vethető, gyorsan fejlődő, csalamadévetésre is kiválóan alkalmas.
 Korai érését, bőtermőképességét és 80-85% szemarányát a múlt évben az ország különböző részein és a debreceni mezőgazdasági kamara által beállított termelési kísérletek eredménye bőven igazolta.
 A válogatott és lehegyelt csövekről származó **vetőmag ára** 100 kg.-nál nagyobb tételeknek vevő szákaiban, Pinczehely állomáson feladva, a budapesti tőzsdén a fizetés idejében jegyzett legmagasabb árhoz 50%, 100 kg.-nál kevesebb rendelésnél 100% felárat számítva. Vevő kívánságára a szállításhoz új zsákokat adunk és azt beszerzési áron számítjuk. A 100 kg. aluli rendeléseket postacsomagokban, csomagolást nem számítva szállítjuk.
 A vételár a **tolnaozori béruradalom jószágfelügyelősége** címére, **Tolnaozorára** küldendő, ahol megrendelés is eszközölhető. 7278

Mezei egerek, varjak, szarkák halomra döglenek, ha azonnal alkalmazza az **foszforszörpöt!**

Emlős ragadozók ellen Strychnin comp. W. Vulpes granát helyben marasztalja azonnal a ragadozót! **Neutralin**, az ideális fegyverolaj, utánrozsódás kizárva! **Express, hőrolaj** puhít, konzervál, vízhatlanít! **Wirher, vadászpálka, Rákoshersztur** (Budapest mellett) Telefon: 12
 Mérgekhez hatósági engedély!

TOKAJI NAGY LÁSZLÓ oki, gazda, gazd, egyi, igazgató, v. bérli és jószágigazgató
 BUDAPEST, VIII., STÁHLY-U. 5. I. 8. (Rókus-kórház mellett) Telefon: József 64-44

O. F. B. ENGEDÉLY OKIRAT: 472-28. 52

Elvállal: Mezőgazd. és ház ingatlanokra vonatkozó eladási, vételi, bérleti és peres és birtokreform-ügyekben szakértői szerepet. Vegyes és választott bírói megbízást. Birtokok jövedelmező kezelésének irányítását.

ÁLLATOK

Eladó 100 drb 9 hetes man-galica X yorkshire malac. Hercegh Gyula, Solt, Pest megye. 1265

VEGYESEK

Ön okvetlenül irni fog „Alexander” szén-nagyelárusító vállalat-nak, Budapest, I., Bal-lagi Mór-utca 12. II. 3. Bányászok, pontos kal-kulációk. 1086

Szlovenszkon 250 holdas birtok meg-vételre, több 200-800 holdas birtok bérlésre, esetleg par-collázásra kerestetik. Ferenczy Géza ny. Járásbíró, Kassa, Martinovics-u. 20. 469

Kocát miskáról Berényi Állatorvos, Vá-sárosnamény. 638

Megrendült vagy elha-nagytul nyagolt bir-tok helyreállítására mint vezető vállalko-zom. Cim: „Eros kéz” poste restante Nagy-körös. 1190

Felhívás! Sobrek József, Molnár János, Czövek Imre Szentimrén 1912. évben végzett fontú egyének tudassák elmüket velük vég-zett Nagy József gazdasági ispannál Jobaháza, u. p. Rába-tamást, Sopron megye. 1245

Patkány-irtást

ujjonnan feltalált szerem-el, biztos eredményel végzők. Fizetés csak eredmény után teljesítendő. Cim: „Jó eredmény” Sarkad, Bihar m. 1248

Vaszünk és eladunk szénát, szalmát

és egyéb szálatakarmányt bármily mennyiségben. Préselést saját présgéppel végeztetjük.

Fischer József takarmány-kereskedelmi R.-T., Budapest IX., Remete-utca 1. Telefon: József 41-72

Hirtelnyel: Szocialisták Budapest 1109

ELADÁS

Trágya vagonkételekben eladó. Érdeklődések „Száz vagon 112” jellegre a kiadóba kéretnek. 112

Eredeti Westfalia mű-urágyaszörögép, négy méter nyomszelvésséggel, használt, de kifogástalan karban alkalmi áron eladó. Braun és Ürményi, Budapest, Ország-ház-tér 10. 415

Gözekekötél, 450 méter vastag, teljesen új, alkalmi Árbán eladó. Braun és Ürményi, Budapest, Ország-ház-tér 10. Telefon: 189-38. 414

Eladó kettősrendszerű gözekegarnitúra (Burrel-gyártmány) teljesen funkcionális állapotban. Megtekinthető Istvánffy Sándor gazdaságában, Pusztapó, Szolnok megye. 837

Hofherr-féle Casali ten-szeres-gerimorszós, Balhán-szártpó, óriási munkateljesítményű, kitűnő karban levő gyűrűs csap-ágyas gépeket elad Lukács, Szolnagcgyháza. 1091

Tenyésztojások kiállítás-ozás céljából Gyula Tibor-szállást uradalmában (posta, vasút, távirat: Tiborszállás, Szatmár megye) 1800 kg. garantált vörös ekeondori répa 16.000 K, 2500 kg. komocsi 13.000 K, 5000 kg. mohar 2500 K. Megrendelések fenti címre intézendők. 1270

Kétféle gyökérvesszős Rizling nagyonszép, 10.000 drb eladó Sárpentelén. Fejér m. Tudakozódhatni: gróf Széchenyi Viktor, Budapest, I., Uri-utca 52. 1228

Uj szemtanú könyvek! Juhos Lajos: A mezőgazdaság fizemi eszközei és Agazatai 63.000 K. Juhos Lajos: Mező-gazdasági fizemk szervezése 63.000 K. Mezőgazdasági fizem-tan (Reichenbach Béla előadása után): Józsefberendezés 212.000 K. Józsefberendezés 212.000 K. Postadíj külön. „Patria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó 148 kat. hold fekete föld, épületek nélkül, Nagykerekiben, Bihar megye. Megbízott: Thury László ügy-véd, Dobrecen, Kossuth-u. 20. 1190

Eladó egy Kbhne-féle használt, de jó állapotban levő 15-soros vetőgép. Felső-szolnagcgyházi gazdaság, posta és vasútállomás, Szolnag-cgyháza. 1193

Viktóriaborsó, német-takarmányrépamag, megsola-szemű, sárga, nagyon korán érő csemegetengeri csövesen és morzsoltan kapható Ország és Widdernél, Nagykánizsa. 1294

Csillagfűrt fehér eladó. Bessenyei, Gő-rögcsállás. 1186

Cseresznye és körte-alany és körte-alany körte-eladók. Novotni Endre kertész-nél, Töröksemetmklőcen. 1225

Spárga természetese, gyakor-latú tapasztalatok alapján írta: Lázár Ferenc. 22.000 korona beklítés el-lében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó egy 8 HP Hofherr-tura kiváló jókarban. T. Tóth Pál, Siófok. 1240

Használt 8 HP gőzgép, 4 járgány eladó. Pusztai-Iházi gazdaság, Pápa. 1241

Eladunk két idős Clayton Shuttleworth-féle cséplőszekrényt, Weeder-kultivátort, aratógépeket, Pörde-földi bér gazdaság, Zalapáka. 1254

Kocsik mindenfajájuk, 16-kerekek nagy választékban kaphatók. Kocsiraktár, Buda-pest, József-körút 21. 241

Sajtgyári berendezés napi 700 liter tej feldol-gozására, 150 tejkannával, allg használt állapotban, eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Láng Frigyes, Gygyvéd, Békescsaba. 1242

150 q tavassal vetőmagrpa Hatvani nemesített elsővi utántermés eladó q-ként 530.000 kor. esetleg cserél szóra vagy tarasz-buzára. Uradalom Boldva, Borsod megye. 1266

Eladó magvak gróf Károlyi Gyula Tiborszállást uradalmában (posta, vasút, távirat: Tiborszállás, Szatmár megye) 1800 kg. garantált vörös ekeondori répa 16.000 K, 2500 kg. komocsi 13.000 K, 5000 kg. mohar 2500 K. Megrendelések fenti címre intézendők. 1270

Máv. gőzmagánjáró, 10 lég-szén- és szalmatűzelésre, hozzá szintén Máv. dobgyóls cséplő, összes felszereléssel, minden kitűnő karban, ked-vező fizetési feltétellel eladó Dékány Odón gazdaságában Tiszasszentimrén. 1271

Gyártalep Szolnok megyé-ben, Tisza mel-lét, közvetlen város és állo-más mellett, 3 magyar hold területen műhelyekkel, rak-tárakkal, felszerekkel, lak-házzal, őrházzal, istállóval, teljesen bekerítve, bármilyen gyárnak alkalmas, nagyon olcsón, 25 vagon buzára, mely 2-3 év alatt is fizethető, eladó. Ajánlatokat „Alkalmi vétel 1238” jellegre a kiadó-hivatal továbbítja. 1299

Szerszámfát, talpat, küllöt stb. épületefát, deszkát gyalulva is, legolcsóbb ter-melői áron szállítok bármely állomásra

WOLLNER KÁROLY fakereskedő HÓDMEZŐVÁSÁRHELY Telefon: 78 1791

Legújabban rendszeresített leplombálható tisztázó pálinkafőzőüstök 60 literes 120 literes Állandóan rakításon. Pálinkafőző- és mosdóüstök vörösrézből, rézgalic, raffin, rézkem-per, Balaton- és Ver-morel-rendszerrel, továbbá Chaudoir- és W. M. Cse-pel-jegyű exkluzív motorozók a legolcsóbb gyári áron besze-rezhetők. Szontágh Pál rész-árgyár, cégfőnök Terény Samu, Budapest, IX., Üllői-ut 19. 2207

Hutyra—Marek: Állatorvosi belgyógyászat

már teljesen kapható! I. kötet ára 154.000 K II. kötet ára 308.000 K Postadíj külön.

„Patria” R.-T. könyvosztá-lya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek)

VÉTEL

Keresek használt, jókarban levő 14-, 16-, 18-as rayoleket. Mandel András, Nyírbátor. 1143

Birtokot keresek amorti-zációs vételre vagy bérlésre. Esetleg feles gazdál-kodásra 150 holdtól 600 hold-ig. „Szakértő gazda 1244” jelleg alatt a kiadóhivatal to-vábbítja. 1244

Megvételre keresek 500-600 holdas jó birtokot, állomáshoz közel, elegendő épüle-tekkel, egészséges lak-kással. Széphegy, Ber-hida. 1272

BÉRLET

200-300 holdas Dunántúli jó birtokot, Bu-dapesthez 100-120 km. távol-ságra, elegendő épületekkel, jó lakással bérlésre venni, októberi átvétellel gazdálkizt. Leírásokat „1092” szám alatt a kiadóhivatalba kér. 1092

Bérletet keresek tulajdonos-tól vagy bérlettel felépítés nélküli, háromszázhold-tól hétévszáz holdig. Anor bérli, Baja, Kölcsey-utca 39. 1297

Baranyában bérlet 625 hold 3 szobás lakás, gazdasági épületek, Átadó hol-gánként 1 q vegyes gabonakerék. Érdeklődések „Páca 1234” jellegre a kiadóba kérek. 1234

Budapest területén egy 14 holdas kertészet lakással, istállóval, üveg-házzal, felszereléssel azonnal átadó. Orbán, Budapest, VII. Erzsébet-körút 9. 1243

Nagyobb bérletet, jó ter-melői keresek, azon-nál vagy Gézai Átvételre, Gajdics, Budapest, I., Aiko-tsa-utca 7/b. 1292

Németbirtokalmi földbirtokos keres a Duna vagy más magyarországi nagyobb folyó mentén jó

Vadászterületet

és Állandó tartózkodásra al-kalmas kis lakóházat bérlésre venni. Ajánlatok „9923” jel-legre „Ala” Haasenstein és Vogler Dresden címre in-tézendők. 7402

ERDÉSZETI MAGVAK

és csemeték, gyümölcsfák és vadoncok, ugy belföldiek, mint külföldi eredetűek 7271

SÁNDOR IMRE BRUCK és MOLNÁR magkereskedőknél UTÓDANÁL: Budapest, Vilmos császár-ut 61. Telefon: 85-64 Székesfehérvár. Telefon: 337

Yorkshire sonka-malacok

darabonként nyolcvan-kilencven kgr., hét-nyolc-hónaposak, összesen kb. negyven mázsa sulyban eladók. Ajánlatot kér dr. Szondy István gazdasága, Tiszadada. 7409

Zala vármegye legtermékenyebb vidékén eladó 800 magyar hold szántó, rét, szőlő stb.-ből álló, a földbirtokreform eljárásán már keresztülment

földbirtok

Bő élő- és holtinstrukció, bőségesen elegendő gazdasági épületeken kívül 12 szobás urilak kőtholdas park közepén. Vasút, posta helyben. Ügy-nökök kizárásával komoly vevők forduljanak „Zala megye 800-7421/a” jellegével a kiadóhivatalhoz. 7421/a

Irta: Kovácsy Béla. Ára 35.000 K és postaköltség „Patria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25

Burgonya vetőgumó

valamint étkezési burgonya

vagontételekben kerül eladásra és pedig államilag vetőgumónak elismert, Németországból importált bő-teremő Weisse-Riesen elsőéves utántermése, továbbá hazai nemesített Wohltmann utántermés. Ezenfelül kisebb tételekben Rózsa, Magde-burger-Blau, Bismarck, Riesen-Niere és Krüger féleségek. Érdeklődők forduljanak herceg dr. Esterházy Pál ur hitbizo-mányi uradalmának Józsefberendezés-igazgató-ságához, Eszterháza, Sopron megye. 7384

7362

FIAT

A VEZETŐ VILÁGMÁRKA!

Turini FIAT

szántó-TRAKTOR

35 lóerős motorral

Suly: 28 métermázsa.

Teljesítmény: 3-vasu ekével naponként 12 magyar hold, középkötött talajon. Nyersolajjal vagy petróleummal egyaránt üzemben tartható. Sulyát és teljesítményét tekintve, a legolcsóbb traktor.

!!TARTÓS EURÓPAI GYÁRTMÁNY!!

MAGYAR AUTOMOBILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, ezelőtt: „MAGYAR-FIAT”

Budapest, V., Szabadság-tér 18. szám (Tözsdepalota). Telefon: 124-53

TRAKTOROKHOZ legalkalmasabbak — csekély hajtóerősükségletük folytán — az államgépgyári acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgépek.

Államgépgyári gőz-, benzin- és „Astra“ gázlokomobilok, szalmakazalozók és az összes mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges legjobb gyártmányú mezőgazdasági gépek és eszközök állandóan raktáron

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. szám.

KNUTH K.

MÉRNÖK ÉS GYÁROS

Budapest, VII., Garay-utca 10.

Telefon: József 10-75

Vízvezetékek 7156
Központi fűtések
Szárítóberendezések

Gőszántáshoz, csépléshez

és egyéb mezőgazdasági célokra legelőcsöbbsen és előnyös feltételek mellett szállítható

URBÁN

Szénkereskedelmi Részvénytársaság

BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 17.

LARISCH-MÖNNICH-féle KARWINI BÁNYÁK
EGYEDÁRUSÍTÁSA 7336

Telefon: 53-40, 53-41, 53-42, 172-78

Ormándy János
kamaraigazgató

számtartási művei:

Mezőgazd. egyszerű számtartás, különös tekintettel az aranymérleg készítésére 126.000 K
Mezőgazdasági kettős számtartás 56.000 K
Gazdasági számtartási napló. Bekötve 126.000 K

„PÁTRIA” R.-T. KÖNYVOSZTÁLYA, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM (KÖZTELEK)

Gőzekebérszantást

őzei és tavaszi szantást, gyeptörést, szőlőtelepek faiskolák, erdősitések mély, rigólirozását elvállalja

Wolff Ernő, Budapest—Kelenföld

7100 Telefon: József 58-65 Sörgőnyelme: Wolfféke Budapest

TEJGAZDASÁGI

eszközök és berendezések
mint encenbergi fejővödörök, fejőszilkek, tejbödönök, tejmérők, tejhűtők, Kannák stb.

Teljes vaj- és sajtgyárak berendezése

A világhíró LANZ tejfőlőzőgépek vezérképviselete

AJÁNLATTAL SZOLGÁL:

HAHN ARTHUR és Társai
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐLUT 52/B

Sörgőnyelme: CASE BUDAPEST 224

ERDÉLYI MARK

gőz- és motoreke-alkatrészgyár
és gőzeke-bérszantó vállalat

Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Telefon: 191-17, 194-35

Sörgőnyelme: „Gőzeke” Budapest

Vállal BÉRSZANTÁST

legmodernebb, tulhevitő, majdnem teljesen új gőzekkel, vállalja továbbá:

gőzekészletek, billenőkék teljes gyári javítását, új tüzzsokrányok építését, mindennemű kazánmunkákat.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET

szállít minden rendszerű gőzekéhez raktárról, vagy készlet és javít rendelés után.

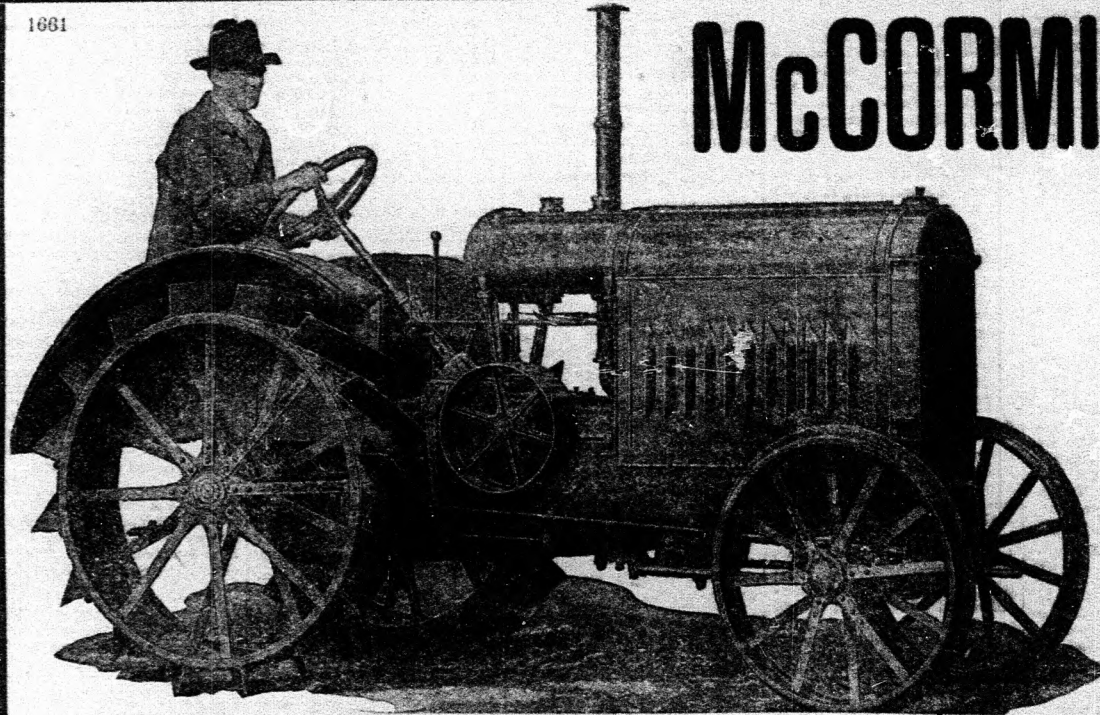
Modellek után készült bármely acélföntést, szürke vagy bronzöntvényl.

Mint a Delehael-gyár budapesti képviselete. Állandóan raktáron tart és azonnal es állít új

gőzekesodronyköteleket

minden méretben, eredeti gyári áron. 7214

1661

MCCORMICK MOTOREKE

Ráépített regulátor
Fordulat önműködően szabályozva
Szijtárca a motoron
Levehető kapaszkodók
28 golyóscsapágy
Magasfeszültségű mágnes
Motorhengerek kicserélhetők
Légtisztítóberendezés
Működő részek portól teljesen megvédve

1925. január 17-től a következők vásároltak további traktorokat:

1. Sz. Jármy Mária, Döge	1 db
2. Gróf Széchényi Emil, Lábod	1 db
3. Borsányi Béla és Urbán Károly, Jánoshida	1 db
4. Csávás György, Makó	1 db
5. Illovszky Armin, Nógrádmarczal	1 db
6. Morvay Gyula, Debercsény	1 db
7. Dr. Kubinyi András, Ujfehértó	1 db
8. Juhász Lajos, Tiszaszentimre	1 db
9. Papp László, Tiszaszentimre	1 db
10. Főhercegi Uradalom, Bánkut	1 db
11. Tokodi Mihály, Bácsalmás	1 db
12. Csőreg József, Karczag	1 db
13. Tőkés Vince, Mikepércs	1 db
14. Barócsy Bálint, Jászszentandrás	1 db
15. Mester Sándor, Hajduböszörmény	1 db

